Է· ՏԱՐԻ 1980 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4383 — Հ. Տ. 22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 — Ն. Տ. 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ. 18 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1308 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرەولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	[illegible]	160
» »	[illegible]	80
» »	[illegible]	40
[illegible]	[illegible]	200
» »	[illegible]	100
Օտար երկիրներու	[illegible]	56
» »	[illegible]	28

[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ
ԵՒ ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՈՒ ՈՃՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՔ Ց'ԵՒՐՈՊԱ ԵՒ Ց'ԱՍԻԱ

Թէրճիւմանը Հաքիքաթի երեկի թուով Վսեմ. Ահմէտ Միտհաթ էֆէնտի երկար խմբագրական մը կը հրատարակէ «Քաղաքակրթութիւն եւ Աւազակութիւն» խորագրոյն ներքեւ, յորում մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ ի Փարիզ և մանաւանդ Փարիզի մօտ Պուլոնեի և Վէնսէնի անտառներուն մէջ գործուած կարգ մը աւազակութեանց վրայ, և խօսքը կը դարձնէ կը բերէ Փոքր Ասիոյ ասպատակութեանց և բարեկարգութեանց խնդրոյն վրայ։

Մեր վսեմափայլ պաշտօնակցին յուզած խնդրոյն արդի պարագայից մէջ բարեդիպութիւնն ու շահեկանութիւնը բացատրել աւելորդ իսկ է։ Գովելի է իր հայրենասէր ոգին, որով Օսմ. կայս. Կառավարութիւնը կը պաշտպանէ կարգ մը ամբաստանութեանց դէմ, եւրոպական օրինակօք ցոյց տալով թէ «ո՛րչափ անկարելի է երկրի մը մէջէն արմատախիլ ընել աւազակութիւն կամ ասպատակութիւն կոչուած չարիքը»։ Կ'արժէ որ մեր ընթերցողաց ծանօթացնենք Վսեմ. հրապարակագրին դիտողութիւններն, որ օսմանեան լրագրութեան և մատենագրութեան մէջ նշանաւոր դիրք մը կը բռնէ, և մեծ ներկայի մը հետ մեծագոյն ապագայ մ'ունենալ կը թուի, ընդ հովանեաւ Օգոստափառ Վեհապետին, որ զանազան առիթներով դրապէս գնահատած է այս տաղանդաւոր գրագէտին բազմօգուտ ծառայութիւններն առ օսմանեան գրականութիւն և առ օսմանեան Տէրութիւն։

Թէրճ. Հաքիքաթի տնօրէնը կարդացեր է Վոլթէր լրագրին մէջ թէ անցեալ շաբթուն ի Փարիզ ինքնասպաններու թիւն հասեր է 15ի, այսինքն աւելցեր է, մինչ ոճրագործաց ձեռամբ ի Փարիզ սպաննեալ անձանց թիւն իջեր է 12ի։ Եթէ մէկ շաբթուան մէջ այսչափ մարդիկ ոճրագործաց զոհ կ'երթան միայն ի Փարիզ, հապա ո՛րչափ Ֆրանսացիներ ամեն շաբթու կը կողոպտուին, կը զարնուին և կը վիրաւորուին, կը հարցունէ իրաւամբ Վսեմ. Ահմէտ Միտհաթ էֆէնտի։

Եւ յետոյ, գիտէ՞ք ի՛նչ չարաչուք վայր է այդ Պուլոնեի և Վէնսէնի անտառները կամ պուրակներն, ուր փարիզեան ընտրելագոյն ընկերութիւնն անհոգ և անզգոյշ կ'երթայ շրջագայիլ և զուարճանալ ամեն օր։ Հոն քարայրներու մէջ պահուած աւազակաց խումբեր կան եղեր որք գիշեր և ցերեկ մարդ կը կողոպտեն, և մանաւանդ գիշերները մինչեւ Փարիզ կ'արշաւեն, ոստիկաններուն դէմ կը դնեն, զինաթափ կ'ընեն պերճ դասու պատկանեալ մարդիկ, որոց գոհարազարդ ըէփոյլներն հափշտակելով կը տանին կը ծախեն։ Ասոնց պարագլուխը, Լէոն Տիւիէ, վերջերս բռնուեր է, բայց ոստիկանութիւնն, որ երկար ժամանակէ հետէ կը փնտռէր այդ համբաւաւոր չարագործն, ինչե՛ր քաշեր է մինչեւ որ ձեռք ձգեր է։ Իր թաքստոցին մէջ աւազակապետն ոգի ի բուն ընդդիմացեր և չարաչար յոգնեցուցեր է 8-10 ոստիկան զինուորներ։

Եւ յետոյ, այս չարագործներ ընկեր են եղեր անառակ կիներու և՝ որ աւելի զարմանալին է՝ անպատիւ պատանիներու հետ, որք զմարդիկ կը հրապուրեն եղեր, և հրապուրեալք աւելի՛ չարաչար կը կողոպտուին եղեր, կայլն, կայլն։ Ահմէտ Միտհաթ էֆ. երբեւ հետաքրքրաշարժ խրոխտութիւն մը կը ցուցնէ թէ Եւրոպիոյ գիւղերն և գաւառները գրեթէ բոլորովին զերծ են ապստամբութենէ և ոճրագործութենէ, որք առաւելապէս մեծ քաղաքներու մէջ կ'երեւին իրենց բոլոր ահեղութեամբ։

Իսկ Թուրքի՞ոյ մէջ,

«Կ. Պոլսոյ և Իզմիրի նման մեր մեծ քաղաքաց մէջ չարագործք ըստ մեծագոյն մասին հէլլէն, մալթէզ, իտալացի և հրեայ են, այսինքն՝ քաղաքակիրթ երկրաց պատիւ։ Մեր մէջ ի սկզբանէ անտի թէև հասարակ գողութիւնք կը պատահին, բայց աւազակութիւն կոչուելու աստիճան լայնածաւալ չեն։ Մեր գողեր մարդու չերեւնալով և ձայն չհանելով գործելը մեծագոյն ճարտարութիւն համարած են, և ժողովրդեան մէջ կը զրուցուի թէ գողերը տուն մը չմտած՝ գերեզմանատունէն բերուած տեսակ մը հող կը ցանեն որ տնեցիք իրենց խորունկ քունէն չարթննան գողութեան միջոցին։»

Այս առասպելէն ետքը, Վսեմ. յօդուածագիրը կուգայ կը յանգի բուն խնդրոյն։

«Մեր մէջ աւազակութիւն ըսուածը (չէթէլիք) լեռներու և դաշտերու յատուկ վաղնջուց վիճակ մ'է, և ի վաղուց անտի Գըր Սէրտարը կոչուած դաշտային ոստիկանութիւնը կը հալածէ այս աւազակներ, որոցմէ շատեր կը բռնուին կը պատժուին, բայց և այնպէս, քանի որ միշտ նորեր յերեւան կուգան, աւազակութեան վերջը բերել կարելի չէ եղած ցայս վայր։

«Այս աւազակութիւն երկու տեսակ է։ Մին է կազմակերպեալ նահանգաց մէջ փախստական զինուորներու կամ ծխախոտի մաքսաննենգներու ի գործ դրած գողութիւնն, որք ոստիկանութեան հետապնդութենէն խոյս տալով այլ և այլ տեղեր որջեր կը յօրինեն։ Եթէ ոստիկանութիւնը քիչ մը աւելի աչալուրջ գտնուի, եւ եթէ գիւղացիներէն երաշխաւորութիւններ առնուի, այնպէս որ գիւղի մը շրջակայից մէջ կատարուած ոճրագործութեան համար նոյն գիւղին բնակիչները պատասխանատու բռնուին, այս կերպ աւազակութեանց առջեւը դիւրաւ կ'առնուի։

«Երկրորդ տեսակ աւազակութիւնն ալ Արաբ, Քիւրդ և Եիւրիւք ցեղերուն մեծամասնութեամբ բնակած տեղերը կը պատահի։ Պէտք է խորհիլ թէ այս Աշիրէթներ աւազակութիւնն իրենց ապրուստի միջոց չեն ընտրած։ Աւազակութիւնը քաջութեան գործ կը համարին։ Բարբարոս ժողովուրդք ամեն տեղ աւելի կամ նուազ նման են իրարու, և բազկին զօրութեամբ իւր կամքը կատարել ամենուրեք քաջագործութիւն կը համարուի։

«Կայս. Կառավարութիւնը շատ լաւ եղանակ մը գտած է այս աւազակութեանց վերջ տալու համար։ Արաբներուն և Չէյխերուն բարեկարգութեան ձեռնարկած է, մերթ զինուորական զօրութեամբ սպառնալով, և մերթ պաշտօնական քաջալերութեամբք սիրաշահելով, այնպէս որ քաղաքակրթութեան պահանջմունքները քիչ քիչ իմանան, որով տարիս չի մնար թէ Աշիրէթներու վիճակն ըստ արժանւոյն պիտի կանոնաւորի։

«Իրաց այս վիճակին մէջ, և երբ եւրոպական քաղաքակրթութեան կեդրոնավայրք աւելի մեծ ոճրագործութեանց ասպարէզ կը դառնան քան մեր Քիւրդստանի լեռներ, ինչե՞ն է որ մեր մէջ գտնուող աւազակութեան քաղաքական խնդրոյ մը կերպարան կը տրուի, իբր թէ այս աւազակութիւն յատկապէս կազմակերպուեր է ժողովրդեան մէկ որոշ դասը կեղեքելու հարստահարելու համար։ Միթէ տարօրինակ անիրաւութիւն մը չէ՞ այս։»

Մեր մեծայարգ պաշտօնակից յուզման պատճառ չունի։ Եւրոպացի ո՞ր խմբագիրն, ո՞ր թղթակիցը կրնայ երբեք պահանջել թէ աւազակութիւնք բնաւ չգործուին։ Ո՞վ կրնայ պնդել թէ Եւրոպիոյ մէջ ոճիրներ չեն գործուիր ամեն օր։ Աշխարհի վրայ քանի որ ծոյլեր կան, միշտ պիտի գտնուին գողեր ալ որք ուրիշին ստացուածոց աչք պիտի տնկեն։ Քանի որ գողեր կան, մարդասպաններ ալ պիտի գտնուին։ Քանի որ վայրագ ցանկութիւններ կան, պատուոյ գողեր ալ պիտի չպակսին, ինչպէս չեն պակսիր ստացուածոց գողեր։ Կարեւորագոյն կէտն այն է որ մարդկային ընկերութիւնն ինքզինք իւր անդամոց ոմանց այս չար հակումներուն դէմ պաշտպանելու համար հաւաքական ոյժ մը կազմակերպած է, որուն կ'ըսուի Կառավարութիւն։ Ցորչափ Կառավարութիւնն իւր պաշտօնը կատարէ չարագործները բռնելով, դատելով ու պատժելով, ցորչափ Արդարութեան և Հաւասարութեան նուիրական սկզբունք հիմ բռնուին կառավարական գործողութեան, ընկերութիւնը գոհ կը մնայ, և ո՛չ ոք Կառավարութեան դէմ բան կրնայ զրուցել։ Հուայթչափըլի քստմնելի ոճրագործը դեռ չբռնուեցաւ, և անգլիացի [illegible] հասարակութիւնն, ո՛րչափ եւս կը ցաւի, բայց չամբաստաներ Կառավարութիւնը թէ իւր հիմնական պարտաւորութեանց կը թերանայ։ Անգլիացի հասարակութիւնը փորձով գիտէ թէ Հուայթչափըլի ոճրագործն օր մը Արդարութեան ձեռքը պիտի իյնայ, և ամենօրեայ փորձառութեամբն ապահով է թէ ո՛չ մէկ նկատումով անգլիական Արդարութիւնն աչք պիտի գոցէ Ուովանհաստ Ճ'աքին, որ իւր ոճիրներուն մեծութեան ու բազմութեան իսկ շնորհիւ զերծ պիտի չմնայ իրեն սպասող արդար պատուհասէն։

Մեր մեծայարգ պաշտօնակցին այն դիտողութիւնը միայն ուշադրաւ կը թուի մեզ երբ կ'ըսէ թէ Արաբ, Քիւրդ և Եիւրիւք Աշիրէթներ աւազակութիւն ի գործ կը դնեն ո՛չ թէ ապրուստ համար այլ ի նշան քաջութեան, իրենց կորովութեան և ո՛չ թէ՝ ըստ մեզ՝ իրենց ծուլութեան փորձը տալով։ Բայց չենք հասկնար թէ քաջութիւն կամ կորովութիւն համարուելու արժանի ի՞նչ բան կայ երբ աւազակն մէկն անզէն գիւղացի մը, անպաշտպան ընտանիքի մը, կամ ճամբուն մէջէն դիպուածով անցնող ճամբորդի մը վրայ կը յարձակի, կը կողոպտէ, կը զարնէ, կ'առեւանգէ, կայլն։ Եթէ իրօք այդ մարդիկ քաջասիրտ են, փափաքելի էր օսմանեան կորիճ զօրաց շարքին մէջ և պատերազմի դաշտին վրայ տեսնել զանոնք, ուստից սակայն գիտեն խոյս տալ այնքան թեթեւոտն, որչափ օրինակը տեսնուեցաւ վերջին պատերազմին մէջ Փոքր Ասիոյ կողմը։

Մեք աւելի հաւանական կը համարինք թէ աւազակաց բուն շարժառիթը գողութիւն է, որուն պատեհութիւն կ'ընծայէ տեղ տեղ Դէր Սէրտարներու նուազութիւնը, գաւառաց ընդարձակ տարածութիւնն, ինչպէս և անշէն գիւղերու կողմէ ինքնապաշտպանութեան բացակայութիւնը։ Բայց եթէ այս Աշիրէթք քաղաքակրթուին, ապրուստ աւելի օրինաւոր միջոցներ կրնան գտնել, կանոնաւոր աշխատութեան շնորհիւ զերծ կը մնան ծուլութեան փորձութիւններէն, Տէրութեան զօրք տալով կարգապահութեան կը վարժուին, և պատճառ չի մնար որ ասիական գիւղօրայք և գաւառայք Վսեմ. յօդուածագրին հաւանութեան արժանացող եւրոպեան գիւղօրէից և գաւառօրէից չափ զերծ չգտնուին աւազակութեան գէպքերէ և պատահարներէ։

Այս հանգամանօք, կանխաւ կը գովենք կայս. Կառավարութեան բոլոր այն ջանքերն որոց նպատակն լինի քաղաքակրթել Քիւրդ, Արաբ և ուրիշ վայրագ և Թէրաքեմէ ժողովուրդները, մանաւանդ վաչկատուն և թափառաշրջիկ ցեղերն, որք ամենէն աւելի դժուարութեան պատճառ եղած են կայսերական իշխանութեանց և տեղացի ժողովրդոց։ Եւ կը կրկնենք թէ Թէրճիւմանը Հաքիքաթի խմբագրութիւնն ամեն Թուրքիացի հայրենասէրի շնորհակալեաց արժանի է սոյն ճշմարտապէս կենսական խնդրոյ վրայ, մերթ ընդ մերթ ուշադրութիւն դարձնելուն համար իւր ազդեցիկ գրչով։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Պերլինէ կը հեռագրուի թէ Պ. Կիրսի և Զօր. Քափրիվիի խորհրդակցութեանց գլխաւոր արդիւնքն եղած է միջազգային կարգ մը տնօրինութիւններ որոշել յեղափոխականաց և անիշխանականաց դէմ։

ԱԼՊԱՆԻԱ

Վիեննայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Առնաւուտներ մտեր են Փրիզրէնեայ մէջ։ Մօն. Օրիէնթալ որ այս հեռագիրը կը հրատարակէ, կը փութայ հերքել։

Նոյն հեռագիր կը յաւելու թէ ի Վիեննա ջերմ գոհունակութիւն կ'արտայայտուի Պուլկարիոյ հանդէպ Բ. Դրան հետեւած ընթացքին նկատմամբ։

Ի ԿՈՎԿԱՍԻԱ

Պերլինէ կը հեռագրուի թէ Ռուսիոյ պատերազմական Նախարարը կ'ըղձայ գործադրել ծրագիր մը որուն համեմատ ասիական Ռուսիոյ մէջ բանակ մը պիտի կազմուի, որ պատերազմի ժամանակ Եւրոպիոյ ռուս բանակէն բոլորովին անկախաբար պիտի գործէ։ Այս բանակին կազմութեան համար, գլխաւորապէս զինուոր կը գրուի Կովկասիոյ ցեղերուն մէջ, եւ զօրաց այլ և այլ կարեւոր տեղափոխութիւնք կը կատարուին։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ

Քոսթրոմայի ռուսական կուսակալութեան ներքեւ Վոլկա գետի վրայ Քինեշմա քաղաքը գրեթէ բոլորովին հրոյ ճարակ եղաւ։ 4,000 բնակիչ կը պարունակէր, որք ըստ մեծագոյն մասին անպատսպար մնացին։ Նիւթական վնասք հինգ միլիոն ֆր.ի չափ կը հաշուին։

—Ի Պաքու, Նաւամատոյցին կապուած նաւթաբարձ նաւ մը հրկիզուեցաւ, նաւապետը մահացու կերպիւ վիրաւորուեցաւ, և երկու նաւազներ մահացու կերպիւ վիրաւորեցան։

ԳԵՐՄԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔ

Վիլհէլմ կայսեր քոյր Վիքթորիա իշխանուհւոյն, զոր ժամանակաւ Պուլկարիոյ նախորդ իշխանին նշանելու խօսք կար և որ այս օրերս գերման իշխանի մը հետ նշանուեցաւ, համեմատաբար փոքր դրամօժիտ պիտի ունենայ։ Մէկ միլիոն մարք պիտի տրուի իրեն միանգամ ընդ միշտ, և բաց աստի, տարեկան 75,000 մարք եկամուտ։ Այսինքն՝ ընդ ամենայն իբր 150 հազար ֆր. տարեկան եկամուտ պիտի ունենայ։

ՀՐԵԱՅՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Որչափ ալ հալածուին, բայց սակաւին Ռուսիոյ մէջ կը վխտան Հրեայք։ Ըստ նոր հաշուոյ մը, հիմա ռուս բանակին մէջ 125 հազար Հրեայք կան։ Այս գարնան մէջ իսկ 46,000 Հրեաներ ի կարգին զինուորագրեցան։

ԱԶԳՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Վիեննայէ հետեւեալ թուանշանք կը հեռագրուին առ Թայմզ.

«Սա վաւերական հաշիւ կը ցուցնէ Պուլկարաց և Սերպաց բաղդատական կացութիւնն ի Մակեդոնիա։ Սերպք 18 վարժարան միայն ունին ի Մակեդոնիա, ըստ մեծի մասին Քոսովայի նահանգին մէջ, և աշակերտաց թիւն առ մէն մի դպրոց հազիւ 17 հոգի է։

«Պուլկարք 320 դպրոցներ ունին մանչերու և 30 դպրոցներ աղջիկներու համար։ Մանչերու վարժարանաց մէջ յուլիս ամսոյ սկիզբը կային 16,633 աշակերտք, աղջկանց դպրոցներուն մէջ 1,749 աշակերտուհիք։ Այս պուլկարական վարժարանաց մէջ վարժապետաց թիւն է 480։»

ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԽՏԻՎՈՐԴԻՔ

Խտիվին որդիք Աբպաս պէյ և Մեհմէտ Ալի պէյ, իրենց դաստիարակին՝ Մարթինօ փաշային՝ հետ Լոնտոնէ Փարիզ գացին։ Անոնք իրենց ուսումները կ'ընեն ի Վիեննա Մարիա Թերեզայի հիմնած քաղաքական գիտութեանց վարժարանին մէջ, և ամեն տարի այս ժամանակ իրենց արձակուրդը կը գործածեն օտար երկիրներ ուղեւորելու, բան տեսնելու, բան սովրելու։ Այս տարի այցելեցան Անգլիա, Շուէտ և Նորվեկիա, ուր մինչեւ հիւսիսային հրուանդանն յառաջ տարին իրենց ուղեւորութիւն։ Փարիզէ պիտի երթան Պերլին և գերմանական ուրիշ մի քանի կարեւոր կեդրոններ։

ԵԼԻԶԱԲԷԹ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Աւստրիոյ Կայսրուհին շարունակ կը ճամբորդէ։ Իւր իմացական և ֆիզիքական վիճակ իրեն համար պէտք մը դարձուցած է ճամբորդութիւնն։ Անցեալ շաբթուն ի Փարիզ կը գտնուէր բոլորովին անպաշտօնական կերպիւ, այսինքն՝ կեղծ անունով։ Ո՛չ իսկ աւստրիական դեսպանատան մէջ երեւցաւ, և ո՛չ դեսպանը կամ իւր պաշտօնեաներն ընդունեց։ Առանց ինքզինք ճանչցնելու եկեղեցի գնաց, ֆրանսական ոսկաններն մէջ պտըտեցաւ, կարեւոր գումար մը ղրկեց Աւստրիոյ դեսպանին՝ Փարիզի աղքատաց բաշխելու համար, ապա Պորտօ ուղեւորեցաւ, նոյն կացութեան մէջ, և Պորտօյի կամ Պայոնի նաւահանգստին մէջ պիտի նստի զբօսանաւ մը, զոր իւր տրամադրութեան ներքեւ դրած է Լոնտոնի դանիական դեսպան։ Այն զբօսանաւով կայսրուհին հեռաւոր ծովեր ու երկիրներ պիտի երթայ։

Ի ՎԱՏԻԿԱՆ

Լեւոն ԺԳ քանի որ Վատիկանէն դուրս չի կրնար ելնել, իւր ամառնային արձակուրդը կը վայելէ Վատիկանի պարտէզներուն մէջ, ուր իւր օրերն ըստ մեծի մասին կ'անցունէ Պիոս Թ.ի Քազինոյին մէջ։ Թէեւ ինք քաջառողջ, բայց մեծ ցաւ մ'ունի։ «Ս. Պետրոսի Դանձանակին» հասոյթք քանի կ'երթան կը պակսին, և այս բանիս համար շատ հոգ կ'ընէ Պապը։ Վատիկանի գործոց վրայ մեծ հեղինակութիւն ունեցող բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մ'ըսեր է և Թայմզին Հռոմայ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Պապը Վատիկանի ծախքերն հոգալ կա-

---

— 19 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Ո՛հ, ճակատագի՛ր, ճակատագի՛ր, գոչեց կոմսը խուլ ձայնով մը. հարկ է որ ճակատնիս խոնարհենք անոր հարուածներուն առջեւ. ճակատագիրն իմ կենացս տէրն է. զիս կը սեղմէ, կը խեղդէ. ես իրն եմ, իր ստացուածքը. ինքն էր որ Սէն-Ժէրմէնի անտառին մէջ դէմս հանեց երկու սիրահարները, ինքը ներշնչեց ինձ այն յիմար գաղափարները որք Պրէսիոն առաջնորդեցին զիս։ Եւ ամուսնացայ, յիմա՛ր էի. ոտքերուս գնդակներ կ'անցունէի եւ ձեռքերս չուանով կը կապէի։

—Կո՛մս, ըսաւ նմա մարքիզուհին մեղմիւ, երբ մարդս դժբաղդ ըլլայ, ամեն բան կ'անիծէ։ Դիւրաւ կրնայի պատասխանել ձեր դառն խօսքերուն. բայց ո՛չ, չեմ ուզեր այս վայրկենիս ձեր սրտին վէրքերուն դպչիլ։ Եղածը եղած է. դժբաղդաբար աղէտին դարման չկայ։

Կոմսը սրահին մէջ շրջան մը ըրաւ, վարանոտ, տենդոտ քայլերով։ Յետոյ, մարքիզուհւոյն քով դառնալով.

—Ես կ'երթամ, ըսաւ։

—Մէկ մըն ալ ե՞րբ պիտի տեսնեմ ձեզ։

—Հիմակուհիմայ մնաք բարով կ'ըսեմ.

—Չէ՛, այդպէս չըլլար.

—Ո՞վ գիտէ. ապագայն մութ գաղտնիքներ ունի։

—Կոմս, հապա ձեր սիրեցեալ Լիւսի՞ն . . .

—Իր վրայ միայն կը մտածեմ։

—Բայց այսպէս յանկարծական կերպով չէք կրնար մեկնիլ Բարիզէն։

—Բռնելիք ուղղութիւնս գիտնալուս պէս պիտի մեկնիմ։

—Եթէ այսօր կամ վաղը նոր բան մը իմանամ, ի՞նչ կերպով հաղորդեմ ձեզ։

—Գրեցէ՛ք։

—Ո՞ւր։

—Սա հասցէին. Պարոն Բիէռ Ռուսօ, Լիոն փողոց, Թ. 17։

—Ո՞վ է այդ պարոն Ռուսօն։

—Ես եմ։

—Կըմբռնեմ, կեղծ անուն մը կրելու պէտք տեսեր էք։

—Այո՛։

—Ի՞նչ պէտք ունէիք Բարիզի մէկ ծայրըն երթալ քաշուելու։

—Խելքիս այնպէս փչեց։ Երբ ապարանքէս մեկնեցայ, կառապանին ըսի որ Լիոնի կայարանին շրջակայքը տանի զիս, կրնայի ըսել նաեւ որ Հիւսիսային կամ Արեւելեան կայարանաց մօտ տանի զիս, քանի որ դու չեմ գիտեր թէ ի՛նչ ճանբայ պիտի բռնեմ։

Տիկին տը Մոնբէռէ ձեռքը կոմսին կարկառեց որ համբոյր մը դրոշմեց անոր վրայ։

—Երթաք բարով չեմ ըսեր ձեզ, այլ ի տեսութիւն. քիչ ատենէն կը տեսնըւինք, վասնզի, շեշտեց մարքիզուհին, յոյս ունիմ որ մեկնելէ առաջ զիս տեսնելու պիտի գաք։

—Չեմ խոստանար, պատասխանեց Պ. տը Լասէռ, ջանալով ժպտիլ։ Հասցէս չէք մոռնար, այնպէս չէ՞։

—Պ. Բիէռ Ռուսօ, Լիոն փողոց, Թ. 17 միտքս պիտի պահեմ։

—Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, Բարիզէն չպիտի հեռանամ առանց ձեզ երկտող մը ուղղելու։

Վերջին անգամ մըն ալ բռնեց մարքիզուհւոյն ձեռքը, զոր յուզմամբ սեղմեց, եւ արագաքայլ դուրս ելաւ։

—Խեղճ մարդը յուսահատած է, ըսաւ ինքնին մարքիզուհին տխրութեամբ. եթէ աղջիկը չի գտնէ, անձնասպան կ'ըլլայ։

Հառաչանք մը ունեցաւ, զոր զսպեց, եւ արցունքի երկու խոշոր կաթիլներ հոսեցան աչերն ի վար։

—Ահա՛ կատարեալ դժբաղդութիւն մը, գոչեց։

Լասէռի կոմսը Վառէն փողոցէն մեկնած էր եւ Պէլշաս փողոցն ի վար կ'իջնէր արագաքայլ։ Ճանբան, կը մտածէր.

—Մոնբէռէ մարքիզուհին իրաւունք ունի, կ'ըսէր ինքնին. բաներ կան զոր ես չեմ կրնար ընել, օրինակի համար լրտեսութիւն, նոյն իսկ ինձ համար։ Ուստի անհրաժեշտ հարկ է որ մարդ մը գտնեմ իմ տեղ աշխատցնելու եւ իմ ընել չի կրցածս անոր ընել տալու համար։ Ո՞ւր գտնել այդ մարդը։ Շատեր կան, բայց ընկերական այնպիսի դասակարգի մը կը պատկանին որ անծանօթ է ինձ։ Բարիզի մէջ հարիւրաւոր մարդիկ կան որք դրամի համար միշտ պատրաստ են չարիք կամ բարիք գործելու։

Լասէռի կոմսը լսած էր անշուշտ թէ գաղտնի գործակալութիւններ կան որք կատարելապէս կազմակերպուած գաղտնի ոստիկանութիւն մը կը վարեն, և շարունակ մասնաւորաց տրամադրութեան ներքեւ կը դնեն իրենց ծառայութիւններն, երբ առատապէս վարձատրուին։

Կոմսը կանգ առաւ յանկարծ։

—Սակայն դիւրին բան է, ըսաւ քթին տակէն. ինչպէ՞ս աւելի կանուխ չի մտածեցի։

Շուրջը դիտեց և սրճարան մը տեսաւ։

—Հաւանաբար փնտռածս այստեղ պիտի գտնեմ, ըսաւ։

Ու ներս մտաւ։ Սրճարանին մէջ, որ բաւական ընդարձակ սրահ մըն էր, քանի չափ մարմարեայ սեղաններ կային։ Անոնցմէ մէկուն առջեւ նստաւ սքօղեալ կերպով մը։

—Ի՞նչ կ'առնէք, պարոն հարցուց սպասաւոր մը։

—Տիտիօ Տարեցոյցը բերէք ինձ, պատասխանեց կոմսը, բոլորովին իր մտածմանց մէջ թաղուած։

Սպասաւորը քովընտի ակնարկ մը նետեց անոր վրայ, դէմքը ծամծմեց, յետոյ ժպտեցաւ, և գնաց առաւ թղթակազմ երկու մեծ հատորներ որք անկիւն մը ձգուած էին, որմակից նստարանի մը վրայ։

—Հրամմեցէք, պարոն, ըսաւ տարեցոյցը սեղանին վրայ՝ յաճախորդին առջեւ դնելով։

Կոմսը գլխու շարժումով մը շնորհակալ եղաւ և բացաւ այն հատորը որուն վրայ կարդացած էր «Բարիզ»։

Քանի մը էջեր դարձնելէ յետոյ, գործակալութեանց գլխուն հասաւ. Գործակալութիւն այսինչի, գործակալութիւն այնինչի . . . արագօրէն կը կարդար։ Վերջապէս հետեւեալ տողերն աչքին զարկին.

«Գործակալութիւն տեղեկութեանց. «Ուշիմութիւն, գաղտնապահութիւն, արագութիւն. Դիմել առ Պ. Սէրրէն, տնօրէն, Սիթէ տ'Անթէն, Թ. 4»։

—Այս գործակալութիւնը գործիս կուգայ, մտածեց կոմսը։

Սպասաւորը կոչեց եւ գրելու համար պէտք եղածն ուզեց։ Սպասաւորը գրիչ, մելան եւ նամակի թուղթեր բերաւ նմա։

Տենդոտ ձեռքով մը, կոմսը տասը տող բան գրեց, նամակը ծալլեց եւ պահարանի մը մէջ դնելով, վրան գրեց գործակալութեան տնօրէնին անունն ու հասցէն։ Յետոյ, ոտքի ելաւ, սպասաւորը կանչեց, ձեռքը հինգ ֆրանք դրաւ «շնորհակալ եմ» ըսելով ու սրճարանէն դուրս ելաւ։ Քիչ մը յառաջանալով, ծխավաճառի մը խանութը մտաւ ուր նամակադրոշմ գնեց։ Այնտեղ թղթատարական տուփ մը կար որուն մէջ ձգեց նամակը։

Յետոյ գրավաճառի մը խանութը մըտաւ և երկաթուղեաց ընդհանուր ուղեցոյց մը գնեց։

Կէս օր էր։ Լասէռի կոմսը, որ նախորդ օրը հազիւ քիչ մը բան կերած էր և որ կը կարծէր թէ ախորժակն այլեւս չ'պիտի բացուէր, զարմացմամբ նշմարեց որ անօթի էր։ Հինգերորդ կարգի ճաշարան մը մտաւ, զոր իւր ճանբուն վրայ գտած էր, ճաշեց և յետոյ Լիոն փողոցը դարձաւ։

—Այսօր մինչեւ իրիկուն դուրս չ'պիտի ելլեմ, ըսաւ տանուտիրոջը. մէկուն կըսպասեմ որուն հետ ժամադրութիւն ունիմ։

—Շատ լաւ, պատասխանեց սա, երբ մարդը գայ, ձեր խուցը ցոյց կուտանք իրեն։

Իր խուցը առանձնանալուն պէս, Լասէռի կոմսը սկսաւ երկաթուղեաց ուղեցոյցն աչքէ անցունել։ Կը յուսար անոր միջոցաւ գիտնալ թէ կոմսուհին ո՛ր կողմ գացած էր։ Էլէն Պէռի փողոցի ապարանքէն մեկնած էր ժամ տասնմէկէն կէս գիշերի միջոցին, եւ այնպէս կարգադրուած էր որ անմիջապէս երկաթուղւոյ կայարանը երթայ, կարելի եղածին չափ շուտով Բարիզէն հեռանալու համար։ Կը մնար գիտնալ թէ ո՛ր կայարանը գացած և ո՛ր կառախումբը նստած էր։ Ուղեցոյցը հետեւեալ տեղեկութիւնները տուաւ իրեն։

(Շարունակելի)

ըննալու համար վերջին ժամանակներս հարկադրուեր է մաս մը քաշել առնուլ դրամատանց մէջ ունեցած դումարէն, որոյ տոկոսն ևեթ կ'ընդունէր: Եւ յետոյ, Պապը շատ հոգ կ'ընէ Վատիկանի հասութից միայն նուազման համար, որ անխուսափելի հետեւանք պիտի ըլլայ իտալեան Խորհրդարանին քուէարկած օրէնքին, որով բարեպաշտական հաստատութեանց վարչութիւնն աշխարհական ձեռքերու կը յանձնուի:

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐ

Ինֆլուենցան վերստին երեւցած է յԵւրոպա: Անուրանալի է այս լրողութիւն ի Փարիզ եւս շատեր բռնուած են, թէեւ առ այժմ ծանր հանգամանք մը չունի: Աշնան խոնաւութեանց հետ կ'երեւի թէ պիտի ճարակի:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔ

Զարն անձնապահ գունդ մ'ունի բոլորովին Քորսիքացիներէ բաղկացեալ: Ոմանք կը գործածուին կայսերական պալատան խոհանոցին մէջ, այլք ուղղակի կը հսկեն իւր օգոստափառ անձին պաշտպանութեան: Այս գունդը կազմակերպած է Պ. Փիէթրի, եղբօրորդի նախկին կառավարչին Նափոլէոնի:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիլհէլմ կայսր Պերլին վերադառնալուն պէս, պատերազմական նախարար Վէրտի տիւ Վէրնուա զօրավար մատոյց իւր հրաժարականն սա պատճառաւ թէ Զօր. Քափրիվի պարսաւած է զինք Ռայխսթակի մէջ իւր ըրած մէկ յայտարարութեան համար: Պատերազմական նախարարն ըսած էր թէ «Զինուորական նոր կազմակերպութիւն մը կը ծրագրենք, զոր տակաւին գաղտնի պահելու հարկադրեալ ենք»:

Կայսրը ցաւ յայտնելով հանդերձ պատերազմական նախարարին այս անզգոյշ յայտարարութեան համար, մերժեց անոր հրաժարականը:

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ժամանակէ մ'ի վեր գերման դրամատէրք ձեռնարկած էին Զուիցերիոյ երկաթուղեաց բաժիններուն մեծագոյն մասը գնել, այս երկաթուղեաց վարչութեան մէջ առաւելագոյն ազդեցութիւն բանեցնելու համար: Ուրովհետեւ այս սեղանաւորական ձեռնարկութիւն քաղաքական անպատեհութիւն կրնար արտադրել Զուիցերիան Հանրապետութեան դէմ, Հելուետեան Դաշնակցային Կառավարութիւնն որոշեց ինք գնել երկրին երկաթուղեաց բաժիններուն առաւելագոյն մասն, և այս նպատակաւ ելմտական նախարարութիւնը սեղանաւորաց խմբակի մը հետ կարգադրութիւն մ'ըրաւ, որով 60 միլիոն Ֆր. փոխ կը տրուի հելուետեան կառավարութեան և 3 % տոկոսաբեր երկաթուղեաց արժեթուղթեր ի հրապարակ կը հանուին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Դ. Նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 24 Օգոստոս, ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ:

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին և փակուի 6ին:

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին առանց դանդաղութեան ներկայ գտնուիլ:

Մնամ աղօթարար
Ի Դիւանէ Ազգ. Ս. Պատրիարք Հօր
Պատրիարքական Փոխանորդ
ՆԵՐՍԷՍ Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

22 Օգոստոս 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Հրաժարական Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. ([illegible])
Բ. Ընտրութիւն Ա. Ատենապետի.

Ատենադպիր
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ Բ. ԴՐԱՆ

Ըստ տեղեկութեանց Մշակի, կայս. կառավարութիւնն յատուկ շրջաբերականաւ ծանուցած է օտար երկրաց մէջ գտնուող օսմանեան դեսպաններուն, թէ Հայոց Պատրիարքին հրաժարականը պաշտօնապէս հաստատուած ըլլալով, այդ խնդիրն ընդհանրական բաղձանաց համապատասխան վիճակ մը ստացած է: Բ. Դուռը կ'ըսէ թէ Ն. Ամենապատուութեան տեսութիւնք կը համապատասխանեն Բ. Դրան տեսութեանց և թէ առաջարկեալ և պատրաստեալ կարգադրութիւնը կատարեալ համաձայնութիւն մը և խնդրոյն լուծումն յառաջ պիտի բերէ:

* * *

Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեան երէկ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Մայր դիւանին հետ և որոշուեցաւ Ազգ. Ժողովն ի նիստ հրաւիրել յառաջիկայ ուրբաթ:

Ազգ. Ժողովն, ինչպէս կ'երեւի վերը հրատարակեալ հրաւիրագրէն, դրընթաց Նստի մէջ պիտի զբաղի Պատրիարքարանի հրաժարականի խնդրով, յետ որոյ պիտի անցնի առաջին ատենապետի ընտրութեան:

* * *

Մշոյ ընդհանուր վանահայր-առաջնորդ Տէր. Ներսէս Ծ. վրդ. Խարախանեանի պաշտօնը վաւերացնող կայս. Պէրաթը Պատրիարքարանի յանձնըւած ըլլալով, երեկի թղթատարով Մուշ ղրկուեցաւ:

Ազգ. վարժարանաց համար Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ պատրաստեալ Ներքին կանոնագիրը տպագրուած ըլլալով, պիտի ղրկուի մայրաքաղաքիս բոլոր վարժարանները գործադրութեան դրուելու համար:

Զօլաքեան, Սիմոնօֆ, Ճիվէլէկեան, Թորոսօֆ, Մաժակեան և Մուրատեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն թէ

ՏԻԿԻՆ ՍԻՐՈՒՀԻ ԶՕԼԱՔԵԱՆ

ԿՈՂԱԿԻՑ

ԶՕԼԱՔԵԱՆ ՄԱՆՈՒԿ ԷՖԷՆՏԻԻ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն ի հասակէ 42 ամաց, ի սուգ անմխիթար թողլով իւր ամուսինն, զաւակներն, եղբայրներն, քոյրերն, փեսայն և համայն ազգականք և բարեկամքն:

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի՝ ի ժամ 9½ (Ը. Տ.) յԻւսկիւտար ի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ, ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը:

Իւսկիւտար 22 օգոստ. 90

Մայրաքաղաքիս կարեւոր Թաղերէն միոյն վարժարանին համար հայերէն, ֆրանսերէն լեզուաց եւ գիտութեանց հըմուտ օգնական մշտակայ դասատու մը կուզուի ինչպէս նաեւ մանկավարժ մը:

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը: 1—2

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՑ

Ի Գատը գիւղ Մօտա-Պուռնու

Վարժարանս կը սկսի վերստին իւր տարւոյս ուսումնական շրջանն սեպտեմբերի 3ին երկուշաբթի օր: Նոր աշակերտներու ծնողք կամ խնամակալք կրնան Տեսչութեան հետ խօսակցիլ ի Սեղրոս խան (Կալաթա Փէրշէմպէ բազար) երեքշաբթի եւ ուրբաթ. իսկ չորեքշաբթի մնացեալ օրերուն՝ ուղղակի վարժարանին մէջ ի Գատը գիւղ: 1—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մանասթըրի Կէօրիւճէ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Հըֆզի փաշա, կառավարիչ Տրամայի:

Սէլանիկի Տրամա գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Խուրշիտ պէյ, կառավարիչ Կէօրիւճէի:

* * *

Պալայի աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան տընօրէնին օգնական Րէշիտ պէյի:

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պէրութի վիլայէթին առեւտրոյն ընդհանուր դատախազ Ապտիւլրահման Նաճիպ էֆէնտիի և տեղւոյն Մէարիֆի տնօրէն Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյի:

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կամրջոց և խըճուղեաց դիւանի քարտուղարներէն Արիֆի պէյի:

Սալիսէի աստիճան՝ քաղաքային բժշկական վարժարանին շրջանաւարտ և Թոփ-Գաբուի թաղապետական բժիշկ Քէմալէտտին Ալի էֆէնտիի:

* * *

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ, Սիմանքէօյի գայմագամ Ահմէտ Ճավիտ էֆէնտիի:

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բաֆայի ֆրանսական փոխ-հիւպատոս Պ. Բիեա Պիւլկարիսիի:

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սէրէզի երեւելիներէն Սէլամիզադէ Խուլուսի պէյի և Շէյխ-Իւլ-Իսլամի Դրան Չրհանկրաց պետ Հիւսէյին աղայի:

ՄԱՀ ՕՍՄԱՆ ՊԷՅԻ

Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյ, որ երկար ատենէ ի վեր հիւանդ էր, երէկ, ժամ 6½ին մեռաւ:

Վեհ. Սուլթանը խորապէս զգածուեցաւ Իւր այս հաւատարիմ ու վաղեմի պաշտօնէին մահուան պատճառաւ:

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ այս առաւօտ մեծ հանդիսիւ և մարմինը Նշան Թաշիի ապարանքէն հանուելով Տոլմա Պաղչէ բերուեցաւ, ուրկից փոխադրուեցաւ ի Պոլիս և անդ կայս. Հրամանաւ ամփոփուեցաւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանին կից մէկ մասին մէջ:

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ պահ մը խորհրդակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ:

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիրք բացորոշ կերպով կը ծանուցանեն թէ Մուսա պէյ ձերբակալուած է ի Սեբաստիա: (Մշակ)

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդն ու Քաղաքական Ժողովը երէկ դարձեալ ի նիստ հրաւիրեալ էին, վերջնապէս հաստատելու համար յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ պատրաստեալ պատասխանագիրն և զայն Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքին ստորագրել տալէ յետոյ, այսօր (չորեքշաբթի) Բ. Դուռը ղրկել տալու համար: Ինչպէս յայտնի է, այդ պաշտօնագրով Յունաց Պատրիարքարանը կը պատասխանէ Դատական և Կրօնական գործոց նախարարութեան երկրորդ Թէզքէրէին:

ՑԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Ելմտացոյցի յանձնաժողովը կարգ մը տնօրինութիւններ ըրած է, ցերութեան ելմտացոյցն հաւասարակշռելու համար: Առ այժմ, ընթացիկ տարւոյ (1306) ելմտացոյցին հաւասարակշռութեան համար որոշուած է 100ին 33 զեղչ մը ընել մայրաքաղաքիս պաշտօնատանց ծախուց վրայ, և մաս մը զեղչ ալ՝ գաւառաց ծախքերուն վրայ: Կայս. Իրատէ մը վաւերացուցած է այս որոշումը զոր Ներքին գործոց և Ելմտական նախարարութիւնք յատուկ շրջաբերականաւ ծանուցած են գաւառական իշխանութեանց:

ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ Պետական Խորհուրդն այժմ կը զբաղի երեք կարեւոր խնդիրներով:

Ա. Մնայուն առողջապահական ժողով մը կազմել, որպէս զի թաղապետական իւրաքանչիւր շրջանակի առողջապահական վիճակին վրայ անմիջական տեղեկութիւններ առնու: Նոյնպէս դեղարան մը հաստատել որպէս զի ձրիաբար և կամ չափաւոր գներով դեղ հայթայթուի աղքատ ժողովըրդեան:

Բ. Չրհանկրաց կատարեալ խումբ մը կազմել փորձառու անձերէ և անոր տրամադրութեան ներքեւ դնել հարկ եղած գործիները, թէ՛ հրդեհ մարելու և թէ՛ մարդեր ազատելու համար:

Գ. Նոր յատակաձեւ մը պատրաստելով փողոցներու բաժանումն ըստ այնմ կատարել, մայրաքաղաքիս բարեզարդութեան և կանոնաւորութեան համար:

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

Չենք գիտեր թէ մինչեւ ո՛ր աստիճան տարածուած է այն զրոյց, կ'ըսէ Մշակ, իբր թէ Օսմ. կայս. Պանքային Բարիզի եւ Լոնտոնի վարչութիւնք մտադիր եղած ըլլան ուրիշ պաշտօնի մը կոչել Կ. Պոլսոյ Օսմ. Պանքայի ընդհ. տնօրէնը՝ Սըր Էտկար Վինսընդ: Սակայն բոլորովին անհաւատալի կը թուի այսպիսի խորհրդոյ մը գոյութիւնն իսկ, երբ Սըր Էտկար Վինսընդի ելմտական բարձր կարողութեանց, ճարտար վարչութեան ու տոկուն գործունէութեան շնորհիւ բոլորովին նոր շրջան մը տրուած է Օսմ. Պանքային գործառնութեանց որք արդիւնաւոր շաւղի մը մէջ կը գտնուին:

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎԵՐԱՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

Մաքսային վերատեսուչ Հասան Թէհմի փաշայի որոշմամբ մաքսատան պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովին համար նոր կանոնագիր մը պիտի պատրաստուի, սահմանելով այդ յանձնաժողովոյ պաշտօնը: Այս կերպիւ կարող և հմուտ անձինք միայն պաշտօնի պիտի կոչուին:

ՆՈՐ ԶՐԱՀԱՒՈՐ ՄԸ

Սապահ կ'իմանայ թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ ի մօտոյ յԱնգլիա պիտի յանձնարարուի մեծ և նորաձեւ զրահաւորի մը շինութիւնը:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մէքքէ.— Մէքքէէն որ և է տեղեկութիւն առնուած չէ հնտախտի նըկատմամբ և կարելի է ըսել որ հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած է այդ կողմերէն, որովհետեւ եթէ դէպք մը պատահած ըլլար, տեղւոյն առողջապահական բժիշկն անպատճառ պիտի ծանուցանէր:

Ճիտտէ.— Բարանթինայի քննիչին մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Ճիտտէի մէջ օգոստոս 19ին երկու եւ 20ին դարձեալ երկու մահեր պատահած են հնտախտէ: Եանպուի մէջ եւս տասն և մէկ մահեր պատահած են:

Ասիական Թիւրքիա.— Տիարպէքիրէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է: Օգոստոս 18ին և 19ին Մարտինի ու Ճէզիրէի մէջ որ և է դէպք պատահած չէ:

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՊՏՈՅՏ ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ

Բաց ի այն շոգենաւերէն որք հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուած էին կիրակի գիշեր, Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ պտոյտներ կատարելու համար ծովու վրայ, մասնաւորաց կողմէ եւս շոգենաւեր վարձուած էին: Այսպէս, Վերին Վոսփորի յոյն ընտանիքները, նախաձեռնութեամբ Պ. Պ. Թ. Մավրոկորտաթոյի, Լ. Զարիֆիի և Սրանտոնիի, Շիրքէթի շոգենաւ մը վարձած էին՝ ուր կը գտնուէր նաև Թէփէ-Պաշիի պարտիզին հունգարացի նուագածուաց խումբն: Հրաւիրեալք, երբ վաթսուն հոգի, առաւօտուն մեկնելով Թարապիայէն Հէյբէլի գնացին և երեկոյին Մեծ կղզի, ուր շոգենաւէն ելան ընթրելու համար, և գիշերը Թարապիա դարձան, լուսավառութիւնները դիտելով:

Ծովային ուրիշ պտոյտ մըն ալ կազմակերպուած էր Պ. Բօլ Սթէֆանովիչի կողմէ որ վարձած էր Մախսուսէի շոգենաւ մը: Այդ շոգենաւ Պաղդիւղէն մեկնեցաւ ի Վերին Վոսփոր, ուր մնաց բաւական ժամանակ: Հրաւիրեալք որոշեալ գին մը վճարելով ընդունուած էին շոգենաւուն մէջ:

Մեծ-Կղզիի երեւելիներն եւս, մեծաւ մասամբ հայեր, զբօսական գեղեցիկ պտոյտ մը կազմակերպած էին կիրակի գիշերուան համար: Նախաձեռնութեամբ Տեարց՝ Նորատունկեան, Մանուկեան, Կիւլպէնկեան, Յակոբեան, Ճանըմեան, Ֆրնտըգլեան, Սդավրիտես և Մինձի, Շիրքէթի թիւ 12 շոգենաւը վարձուած էր: Այս շոգենաւ՝ չքեղապէս զարդարուած՝ ցերեկուան ժամ 7ին մեկնեցաւ Մեծ Կղզիէն, և Օրթագիւղի, ու Եէնիգիւղի նաւամատոյցներէն եւս հրաւիրեալներ առնելով, գնաց ի Պէօյիւքտէրէ:

Երբ լուսավառութիւնք ու գիշերային հանդէսներն սկսան, այդ շոգենաւուն մէջ գտնուող անձերէ կազմուած ամաթէօրներու երաժշտական խումբն Համիտիյէ քայլերգն հնչեցուց: Շոգենաւուն մէջ գտնուող ընտրեալ [illegible] բազմութիւնն եռանդագին ծափահարութիւններով ողջունեց կայսերական քայլերգն, և անընդհատ հրախաղութիւնք եղան:

Շոգենաւուն մէջ փառաւոր սեղան մը տրուեցաւ որու մասնակցեցան 90 հոգի: Ընթրիքէն յետոյ, շոգենաւը՝ գեղեցկապէս լուսազարդուած՝ քանի մը անգամ երթեւեկեց ի Վերին Վոսփոր և գիշերուան ժամ 5ին, Մեծ-Կղզի վերադարձաւ, Եէնի գիւղի, և Օրթագիւղի նաւամատոյցներն հանդիպելէ յետոյ: Բոլոր հրաւիրեալք զբօսական գեղեցիկ ժամեր անցուցին և հաճոյալի տպաւորութեան մը տակ վերադարձան իրենց տունները:

ԱՀՄԷՏ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ

Իտալացի հռչակաւոր բժիշկ Տօքթ. Սէմոլա՝ Վեհ. Սուլթանի հրացանակրապետ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայի հիւանդութիւնը քննելով, տեղեկագիր մը տըւած և ըսած է թէ Ն. Վսեմութեան հիւանդութիւնն է երիկամանց բորբոքումն: Տօքթ. Սէմոլա մ'ց ամսոյ չափ հանգիստ յանձնարարած և դեղեր որոշած է, որոց շնորհիւ կը յուսացուի թէ Ն. Վսեմութիւն բոլորովին պիտի ապաքինի:

ԱՐԳԻԼԵԱԼ ԶԷՆՔԵՐ

Ներքին գործոց Նախարարութիւնը տեղեկանալով որ գաւառաց մէջ երբ արգիլեալ զէնքեր գրաւուին, Իտարէի ժողովներն՝ այդ զէնքերու տիրոջ խնդրանացը վրայ, ետ կու տան զայնս և նկատելով որ գրաւեալ զէնքերու ետ տրուիլը բոլորովին հակառակ է հաստատեալ օրինաց, ծանուցած է ամէն կողմ որ յետ այսօրիկ այդ տեսակ օրինազանցութիւնք տեղի չունենան:

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԿՈՉՈՒԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Քաղաքային հանգստեան Թօշակի վարչութեան ժողովն երէկ ի նիստ գումարելով, որոշեց հանգստեան թօշակ յատկացնել 174 պաշտօնէից, այրիներու և որբոց:

Ասոնց մէջ կան Բաղէշի նախորդ կուսակալ Խալիլ փաշա, մաքսային վերատեսչութեան Թարգմանութեանց սենեկին տնօրէն Եանքօ էֆէնտի և Խայրէպօլուի գայմագամ Ճէլալ պէյ:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Էմպէռ երկրորդ կարգի դեսպան անուանուած է ի Ռիօ-Ժանէյրօ, և իրեն կը յաջորդէ ի Կ. Պոլիս Պ. Վիլլար:

Ֆրանսական դեսպանին եղբայրն ու եղբօրորդին՝ Պ. Պ. Ֆէրնան և Ժան Մոնթէպէլլօ, որք ժամանակէ մը հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուէին, Պաթում ուղեւորեցան, ուստից Պուխարա և Սըմըրղանտ պիտի երթան:

«ԷՐԹՕՂՐՈՒԼ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Էրթօղրուլ մարտանաւու հրամանատար Օսման փաշա, Եօքոհամայէն հեռագիր մը ուղղելով Ծովային Նախարարութեան, ծանուցած է թէ սպայից ու նաւաստեաց առողջապահական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է և թէ մարտանաւն յառաջիկայ շաբթու համար պիտի ելնէ դէպ ի Կ. Պոլիս:

ՀԵՐՔՈՒՄ

Այս առուր Թուրք լրագիրք կը հերքեն Վիէննայէ ուղղեալ հեռագրոյ մը պարունակութիւնը թէ Արնաւուտները Բրիշթինայի վրայ յարձակած են և թէ աւազակաց խումբ մը նոյն քաղաքը մտած է:

Թուրք լրագիրք կ'ըսեն թէ այս լուր ուրիշ օրինակներուն նման բոլորովին անհիմն է:

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Գանտիլլիի մէջ կատղած շուն մը չորս հոգի խածաւ: Ասոնք՝ դեղագործի աշակերտ Եորկի, Սեդրաք, Հաճի Պօղոս և Արթին՝ բժշկական վարժարանի հիւանդանոցը տարուած են դարմանուելու համար: Ոստիկանք սպաննեցին այդ շունն:

—Անցեալ օր Լանկայի կողմերը Բիրեաքօ անուն յոյն մը իւր տան պատուհանէն փողոց ինալով երկու թեւերը, աջ ոտքն և ծնոտը կոտրեցան: Ոստիկանութեան պաշտօնեայք հասնելով, անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրեցին այդ մարդը:

—Թէեւ երէկ ծանուցինք թէ Ալէմտաղի անտառը բռնկելով այրած էր, սակայն յետոյ ստուգուած է թէ այդ հըրդեհ ծագած էր Գարթալի շրջակայ Չէքմէ գիւղի Արմուտ Տէրէսիի մացառներէն: Շրջակայ գիւղերու բնակիչք ժամանակին հասնելով մարած են կրակն, որ 158 արտավար տեղ այրած է:

—Երէկ Պոլսոյ Աւրաթ Բազարի թաղին մէջ փայտաշէն տուն մը բռնկեցաւ: Չորս կողմէ օգնութեան փութալով վտանգին առաջքն առին, սակայն տան մէկ մասն այրեցաւ:

—Հալէպէն կը գրեն թէ տեղւոյն կուսակալութեան պաշտօնեաներէն Ֆախրի պէյ անցեալներն անծանօթ եղած է ատրճանակի հարուածով մը:

—Երէկ ժամ 4.45 կամուրջէն մեկնող Շիրքէթի 14 թիւ շոգենաւն, որ Պէշիքթաշ և անտի Սկիւտար պիտի երթար, երբ Տոլմա Պաղչէի առջեւէն կ'անցնէր, նաւակ մը, յորում յաճախորդ մը և քարիւղի սնտուկներ կը գտնուէին, շոգենաւուն զարնուելով ընկղմեցաւ: Թէ՛ շոգենաւուն և թէ՛ ուրիշ կողմերէ հասած անմիջական օգնութեանց շնորհիւ նաւավարն ու յաճախորդն ողջ առողջ ազատուեցան:

—Նախընթաց օր Հայտար Փաշայի քարափէն անցնող կառք մը փոքր աղջիկ մը կոխոտեց: Կառապանն անմիջապէս ձերբակալուեցաւ:

* * *

Հիճազի կուսակալին կողմէ Ներքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երեք հազարի մօտ ուխտաւորք Մէտինէէն ճամբայ ելեր են Եամպուի նաւահանգիստն երթալու համար և թէ Մէտինէի ու շրջակայից մէջ հնտախտի ո և է դէպք պատահած չէ:

—Ի հաշիւ կայս. կառավարութեան Գերմանիա յանձնարարեալ Թօրփիլօ հալածող 54 թիւ նոր շոգենաւակին շինութիւնն աւարտած ըլլալով, նաւային հարիւրապետ Միւմթազ էֆէնտի, որ նոյն շոգենաւուն հրամանատար կարգուած է, այդ շոգենաւակը բերելու գնացած է:

—Հալէպի ոստիկան-զինուորաց հրամանատար Ֆէրիտ պէյ միեւնոյն պաշտօնով Պաղտատ փոխադրուած է և Տրապիզոնի ոստիկան-զինուորաց հրամանատար Րէշատ պէյ եւս միեւնոյն պաշտօնով Հալէպ փոխադրուած է:

—Գոսովայի Բրիշթինա գաւառի Վոլչթէրին գաւառակէն հինգ տնուոր երկրագործներ, որք ժամանակէ մը ի վեր Սերպիա փախած եւ այդ կողմերը կը թափառէին, այս անգամ իրենց տեղը վերադառնալով հնազանդութիւն յայտնած են: Տեղական կառավարութիւնն եւս արտօնած է զիրենք բնակիլ իրենց առաջուան տեղերը:

—Մանասթըրի Բրէզրին գաւառին մէջ հողին տակ գտնուած է քարուկիր շէնք մը որ կ'երեւի թէ հնութիւն մըն է:

—Թեսալիոյ կողմերը կովերու և ոչխարներու տարափոխիկ հիւանդութիւն մը երեւան ելած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է արգելուլ այդ կողմերէ եկած արջառոց մուտքը:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱՔՍԵՐՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ՆԻԺՆԻ-ՆՈՎԿՈՐՈՏ, 2 սեպտ.—Ելմտական նախարար Պ. Վիշնիկրատքի, ընդունելով վաճառականաց դասուն երիցագոյն անդամ, ըսաւ թէ Ռուսիոյ մէջ չարտադրուող օտար վաճառքէ զատ ուրիշ ամէն օտար վաճառաց վրայ մաքսերու յաւելումը նոր ապացոյց է Զարին հոգածութեան վասն զարգացման ռուսական վաճառականութեան և արհեստագործութեան: Դրամական փոխանակութեան սակադնոյն բարձրացման պատճառաւ առաջուան մաքսեր իրենց կարեւորութիւնը կորուսած էին: Մաքսային արդի յաւելումը պիտի տեւէ մինչեւ 1 յուլիս 1861. զի յայնժամ պիտի աւարտի մաքսային սակագնոց ընդհանուր քննութիւնը:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒԼՈՆ, 2.—Անգլ. Նաւախումբն այսօր հոս հասաւ: Սովորական ողջոյնք փոխանակեցան ընդ մէջ նաւատորմին եւ Ֆրանսական բերդերուն, թնդանօթաց արձակմամբ:

ՓԱՐԻԶ, 2.—Պ. տը Ֆրէյսինէ, երեսփոխանի մը նամակ գրելով, կ'ըսէ թէ պէտք եղաւ Փիրենեան լերանց փոքր բերդերուն պահապան զօրքը զեղչել, աւելցնելու համար արեւելեան սահմանապահ զօրաց թիւն և աւելի եւս մարզելու համար զանոնք:

—Մոնթէպէլլօ կոմսին խնդրանօք, Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնին հրամատարի աստիճանը տուաւ Ագիգ փաշային:

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

ԼԻՍՊՈՆ, 2.—Փորթուկալի Թագաւորը ժանտատենդէ բռնուեցաւ, բայց ընդհանուր վիճակը լաւ է:

ՎԻԷՆՆԱ, 2 սեպտ.—Բօլիթիշէ Գօրէս-պօնտէնց Պետրսպուրկէն նամակ մը կը հրատարակէ, սա գաղափարն յայտնող թէ Ռուսիա չը կրնար իր զօրքերը քաշել արեւմտեան սահմանագլխէն, մինչեւ իսկ այն պարագային ուր Գերմանիա և Աւստրիա ետ քաշեն իրենց զօրքերն,—և թէ միջազգային կացութեան արմատական փոփոխութիւնը միայն դէպի խաղաղասիրական կողմ կրնայ յառաջ բերել ռուսական զօրաց նահանջումը: Այդօրինակ փոփոխութեան մը նշան չը տեսնուիր: Մանաւանդ որ կը տեսնուի թէ Անգլիա տրամադիր է յարելու Երրեակ-Դաշնակցութեան:

—Ներքին գործոց նախարարն արգիլեց ի Պերկրատ հրատարակեալ Սէֆէօտ լրագրին Աւստրիա մտնելը:

—Բեդրսպուրկէն կը գրեն առ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ թէ վաղաժամ է Պուքրէշի ռուս դեսպան Պ. Հիդրովայի ետ կանչուելուն լուրը:

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ, 2.—Վաւերական աղբիւրէ կը հերքուի օտար երկրաց մէջ տարածուած լուրը թէ Վիլհէլմ կայսեր և Զարին միջեւ անհամաձայնութիւն ծագեր է Նարվայի ռազմափորձերուն վերջին օրերը: Այս տեսակ բան մը չտեսնուեցաւ երբեք:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 2.—Պելկրատի Հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սերպ կառավարութեան կրկին և կրկին ձեռնարկներուն վրայ, ետ առնել տալու համար սերպիական խոզերու արտածման դէմ Հունգարիոյ տնօրինութիւնները, Վիէննայի դեսպանը ի Պելկրատ հաղորդած է այն պայմաններն որով կ'ընդունի առաջին վիճակին վերահաստատումը հունգարական սահմանագլխին վրայ: Այս պայմաններն են հետեւեալք. 1. Սերպիա յանձն առնու արտածելի խոզերը ենթարկել ութ օրուան քարանթինայի և ոչ-վարակեալ գաւառակներէն անցունէ այս խոզերը: Սերպիական խոզերու իւրաքանչիւր արտածող իւրաքանչիւր փոխադրութեան համար մասնաւոր թոյլտուութիւն խնդրէ Հունգարական նախարարութենէն. 3. Սերպիա երաշխաւորէ թէ սերպիական սահմանագլուխը խստիւ պիտի փակուի ռումանական խոզերուն: Հունգարական նախարարութիւնն իրեն կը պահէ հսկել այս տնօրինութեան գործադրութեանը, անասնաբուժական պայմանագրոյն համաձայն:

Այս առաջարկութիւնք, որք բաւական յուսախաբութիւն պատճառեցին, այսուհանդերձ պիտի ուսումնասիրուին խնամով:

ԼԻՍՊՈՆ, 2.—Արհեստաւորաց միութեան համաժողովն այսօր բացուեցաւ. կը պարունակէ 400 պատուիրակներ, որք կը ներկայացնեն մէկուկէս միլիոն անդամ. շատ կիներ կան պատուիրակներուն մէջ. համաժողովը Աւստրալիոյ գործաւորաց որոշումներուն համար իր գոհունակութիւնն յայտնեց միաձայնութեամբ:

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ, 2 սեպտ. (Ա. Հ. Գ.)—Սարտէնիա իտալեան նորակերտ զրահաւորին ի ծով իջուցման արարողութենէն Ումպէրթօ թագաւորին բացակայութիւնը սա կերպիւ կը բացատրուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը ծանուցեր է իտալեան կառավարութեան թէ Ֆրանսական նաւատորմն Սփեցիա չպիտի երթայ ողջունել Իտալիոյ թագաւորն՝ եթէ Վիլհէլմ կայսր ներկայ լինի արարողութեան:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 22 Օգոստոս

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միջոց. Ի. Սերի)		21 9
[illegible]	»	21 8½
Երեկոյի մէջ	»	— —
[illegible]		21 7½
[illegible]	»	21 5
[illegible]		
Երէկ երեկոյ		59 13
[illegible]		59 8
[illegible]		59 2
ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
[illegible]	A. Սէրի	44 ⅝
»	B. »	25 ⅞
»	C. »	21 13
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 36
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	9 14
[illegible]	» »	7
[illegible]	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	512
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	80 ¼
[illegible] Լոմպարտի	Գ. Կ.	135
ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	ղրշ. ...	100
20 Ֆրանքնոց	» ...	87 22
Անգլիական ոսկի	» ...	110 10
Մարք (գերմանական ոսկի)	» ...	107 26
Իմփէրիալ	» ...	90 25
[illegible]	» ...	51 16
[illegible] թղթադրամ	» ...	7 49
» արծաթ	» ...	88
Մէճ. արծաթ. (ամբողջ)	» ...	108
[illegible]	» ...	103
[illegible]	» ...	102 20
Մեթալիք	» ...	100 20
[illegible]	» ...	11 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 2 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 70
» » 4 1/2 %	106 80
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	19 80
Օսմանեան երկաթուղի	81 25
» Ռէժիի բաժնեթուղթը	անընթեռնլի
Պանք Օթօման	628 75
Գրէտի Լիօնէ	803 75(՞)
Իտալական Ռանթ 5 %	96 10
Հելլենական 5 %	478 25
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	427 25
Եգիպտական միացեալ	495
Պանք տը Բարի	865
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	471 25
Սուէզի ջրանցք	2390
Սպանիական արտաքին	77 1/2
Ռիօ Թինթօ	632 50
Մեռիտիօնօ	725
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 29 1/2
Լոնտոն, 2 Սեպտ. ժամ 6 վայր. — երկվ.	
Անգլ. քօնսօլիտէ	96 3/8
Օսմ. » Սերի Դ.	19 7/16
» » » Ա.	44 5/8
» » » Բ.	25 7/8
» » » Գ.	19 1/2
Փոխառութիւն 1877	103 1/4
Պանք Օթօման	14 3/4
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	97 5/8
» առանձ. (բրէվիլեժիէ)	103
Տայրա Սանիէ	84 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	102
Հելլենական 5 %	94 1/4
Մոնոբոլ »	78 1/4
Ռուսական 1889	99 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 29 1/2
Վիեննա, 2 Սեպտ. ժամ — վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	57
» Ռէժիի բաժնեթուղթը	135
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	111 40

ԼՈԳԱՐԱՆՔ ԵՒ ՍՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Մորթը, մարդուս այդ պաշտպանողական պատեանը, գերազանցապէս բազմախողովակ հիւսուածք մըն, որ հաւասարակշռութեան մէջ կը պահէ մարմնոյն արտաքին բարեխառնութիւնը։ Ասկից զատ, զատուցման, արտաթորման, ծծման և շնչառութեան գործիք մըն է։ Ուստի, Սանքթորիուսէն ի վեր, բոլոր բնագէտք միաբերան հաստատած են թէ մորթը մեր ամէնէն կարեւոր գործարաններէն մին է և առողջութեան ինչպէս նաեւ գեղեցկութեան պայմանները ենթակայ են արտաքին պատեանին բարւոք պաշտօնավարութեան։

Քրտնային և ճրագիլային զատուցումներով և յարատեւ արտաթորմամբ (կամ անզգալի կոչուած արտաշնչմամբ) որոց կեդրոնն են իր անհամար ծակտիքները, մորթը երիկամունքէն և թոքերէն իսկ աւելի գոյացութիւն կ՚արտադրէ։ Ասոր համար է որ անասուններն, որոց մորթային պաշտօնները կը ջնջեն (օրինակի համար ձիերը զօրս խայծղանով կը ծեփեն), թերեւս աւելի յամրաբար, բայց նոյնքան ապահովապէս կը մեռնին որքան երբ անոնց շնչառութիւնն արգիլեն։ Միխաւըն ծաղկի մէջ, մահն յաճախ յառաջ կուգայ մորթային պաշտօնին դադարումէն, երբ մորթը դուրս կուտայ։

Այս մէկ քանի օրինակները ցոյց կուտան թէ ինչո՛ւ համար մաքրութիւնը բնազդական է ո՛չ միայն մարդուն, այլ և ամէն կենդանի էակներուն։ Եթէ կը տեսնենք որ անասուններն իրենց կեանքին կէսը կ՚անցունեն ամէն միջոցներով իրենց մորթը մաքրելու աղտեղութիւններէ. եթէ, մեր ձիերուն առողջութեան համար, մեծ քանակութեամբ ջուր և քերիչ կը գործածենք. եթէ քաղաքակրթութիւնը, անհատական մաքրութիւնը չափազանցելով, սեթեւեթի փոխած է զայն, պատճառն այն է որ մարդն ամէն ժամանակ հասկցած է որ մաքրութիւնն իրօք հիմն է առողջութեան և թէ աղտոտութիւնը Մահուան մեծագոյն արբանեակներէն մին է. «Մարդն և աղտոտութիւնը երբեք զուգընթաց չեն երթար, գրած է Ֆոնսակրիվ. առաջինը կը կորսուի հոն ուր երկրորդը կը բարգաւաճի։»

Ռասփայլ սա առածը կը յայտնէ. «Աղտոտ մարդը՝ յարատեւ անհանգստութեան մը յարատեւ որսն է։» Ասոր փոխարէն, մաքրութիւնը կը պահպանէ անհանգստութիւններէ եւ հիւանդութիւններէ։ Լա Ռոշֆուգօ կ՚ըսէր. «Մաքրութիւնը մարմնոյն համար այն է ինչ որ է քաղցրութիւնը հոգւոյն համար,» եւ Պաքոն՝ «ինչ որ է պարկեշտութիւնը բարուց համար։» Այսչափով չբացատրուիր դեռ. Մաքրութիւնը ճշդիւ «տեսանելի առողջութիւնն» է կամ գոնէ անոր «հիմնական սիւնը» (Հուֆլանտ)։

Մատաղ էակներու համար օդէն եւ սնունդէն աւելի անհրաժեշտ, մորթին բարւոք պաշտօնավարութիւնը կը պատրաստէ առողջ եւ հուժկու կազմուածքներ. մաքրութիւնը ճշմարիտ երկայնակեցութեան դեղն է զոր ի զուր փնտռած են այնքան ալքիմիստներ, հետեւաբար ծերունիներին առողջապահութեան անհրաժեշտ տարրը կը կազմէ։ Անոր համար է մանաւանդ որ չինուած է Բրոֆ. Պուշառտայի սիրուն խօսքը, «Մորթը երիկամանց փոխանորդն է», եւ Գառուբի սա ճարտար բաղդատութիւնը. «Մորթը մարդկային մեքենային ապահովութեան կափոյրն է։»

Նախնեաց համար ջուրն անգին արժէքով տարր մըն էր։ Յոյներուն մէջ, լոգարանը ասպնջականութեան ամէնէն նուիրական պարտաւորութիւններէն մին էր։ Հռոմայեցւոց մէջ, այդ բանը ամէնէն պերճաշուք նրբութեանց հասաւ։ Այսուրվէտները ցոյց կուտան մեզ թէ լուացումնը ի՛նչ կրօնական կարեւորութիւն ունէին Նախնի Հնդիկներուն մէջ։ Ի մի բան բոլոր ժողովուրդներն եւ բոլոր օրէնսդիրները խորապէս զգացած են այդ առողջապահիկ սովորութեանց փրկարար ազդեցութիւնը, մանաւանդ տաք երկիրներուն մէջ, ուր «Ջուրը մարմնոյն համար այն է ինչ որ է օդը թոքերուն համար։»

Ջրին գործածութիւնը միայն կրնայ կազդուրել արտաքին մաշկը, անոր ծծելու կարողութեանց նպաստել, ի բաց վանել մորթային արտադրութիւններն եւ այսպէս պահպանել զգայնութիւնն, օգնելով սննդառութեան, «այդ անդուլ մրրկին» որուն վրայ կը խօսի Գիւվիէ, և որ ճշդիւ կեանքին յայտարար նշանն է։

Մաքրութիւնը պէտք է տարածուի ամբողջ մարմնոյն վրայ, որ իր ներդաշնակ կազմուածութեամբը միակ մեծ գործարան մըն է։ Մենք մանաւանդ մորթէն կը ծերանանք։ Հետեւաբար, ընդհանուր լուացումն եւ լոգարանք մեր անհետական առողջապահութեան մէջ պէտք է գերիշխան դիրք մը ունենան, եւ այս՝ տարիքի, սեռի, պայմանի ո եւ է նկատումէ անկախաբար։

Գաղջ լոգանքներու գործածութիւնը կրնայ նկատուիլ իբր ամէնէն ապահով միջոցը զոր մարդն ունի իր տրամադրութեան ներքեւ՝ իր առողջութեան պահպանման և հետեւաբար երկարացնելու համար իր կեանքն, որ այնքան կարճ է, աւա՜ղ։

Դիտելի է որ ծերանալ սկսող շատ մարդիկ նորէն ոյժ գտած և կերպով մը իրենց երիտասարդութեան թարմութիւնը վերստացած են երբ սկսած են շաբաթը 2-3 անգամ գաղջ լոգանք առնել։ Հնոյն Հռոմի հռչակաւոր բժիշկն Սէլսիոս խորհուրդ կուտար ծերերուն մտնել գաղջ լոգարաններու մէջ։ Կ՚ըսենք գաղջ լոգարաններու մէջ մտնել, որովհետեւ ապաքէն մարմինը զովացնելու և միսերն ամրացնելու միակ միջոցն է այդ։

Որչափ որ վտանգաւոր է մտնել տաք բաղնիքներու մէջ, որք մեծ արտաթորում կը պատճառեն, և ապա մարմինը սաստկապէս չփել՝ մաքրութեան պատրուակով, ինչպէս յաճախ կ՚ընեն հոս, նոյնչափ մարմնոյն առողջութեան համար օգտակար է Եւրոպական դրութիւնն, այն է գաղջ ջրով լեցուած լոգարանի մը մէջ մտնել և 20էն 40 վայրկեան մնալ հոն։ Բայց եթէ այս դրութիւն օգտակար է ամենուն համար, մասնաւորապէս անհրաժեշտ է ծերերուն և ամէն անոնց համար որք մարմնական և մտաւորական չափազանց յոգնութեամբ մաշած են։

Անցեալ դարու Ֆրանսացի բժիշկ մը, Տօքթ. Բոմ, բացատրած է թէ ինչո՛ւ գաղջ լոգարաններն այնչափ օգտակար են ծերերուն. «Ծերութեան յայտարար նշանն է, կ՚ըսէ, ծայրագոյն չորութիւն մը, խըստութիւն մը և բջիջներու կծկում մը. բայց առաւել կամ նուազ երկարատեւ գաղջ լոգանքները միակ միջոցն են որք կ՚արգելուն բջիջներու այդ կծկումը. հետեւաբար այդ լոգանք կը նպաստեն երկարակեցութեան, և շատ դիւրահասկնալի է անոնց օգտակարութիւնը ծերերուն համար։»

Գաղջ լոգարանին մէջ, մորթն աւելի ճապուկ կ՚ըլլայ և այս քաղցր զգայնութիւնը երկար ատեն կը տեւէ. շնչառութեան և արեան շրջանի պաշտօնք կը հանդարտին և աւելի կանոնաւորապէս կը գործեն, հակառակ Թուրքահռոմէական տաք բաղնիքներուն որք կը խանգարեն այդ պաշտօններն և կրնան յառաջ բերել արեան ուղեղային համախռնումներ կամ ցրտառութեանց կ՚ենթարկեն մարմինը։ Գաղջ լոգարաններն են միայն, որ իրենց հանդարտեցուցիչ ազդեցութեամբ, կը յարմարին շնչառութեան և արեան շըրջանի գործարաններէ նեղուող անձանց, և կանխարգելել գերազանց դարման մըն են արեան ուղեղային համախռնումներու տըրամադիր անձանց։

Այս բոլոր պատճառները մղած են բըժիշկները մօտանց ուսումնասիրելու լոգարաններուն ազդեցութիւնն, և հռչակաւորն Հուֆլանտ իւր Արուեստ Երկարակեցութեան գործին մէջ գրած է. «Գաղջ լոգարանները լաւագոյն միջոցն են որոցմով կարելի ըլլայ նուազեցնել մորթին չորութիւնը, և զայն կը նկատեմ իբր երկարակեցութեան գլխաւոր միջոցը.» և իր ընթերցողներուն խորհուրդ կուտայ շաբաթը գոնէ անգամ մը լոգանալ գաղջ ջրի մէջ։

Կանանց համար այդ գաղջ լոգարանները սա առաւելութիւնն ունին որ կը պահպանեն գեղեցկութիւնն և մարմնոյն շնորհքը, մորթին պնդութիւնը և մսերուն պնդութիւնը, մանաւանդ եթէ լոգարանի ջրին մէջ նետուի կալաքարային և համեմի ո և է նիւթ մը։

Մեր ըսածներէն որոշակի յայտնի կ՚ըլլայ թէ գաղջ լոգարաններն օգտակար են ամեն տարիքի, բայց անհրաժեշտ են ծերերուն համար։ Մարդ մը 50ը անցածին պէս, պէտք է լոգանայ գաղջ ջրի մէջ շաբաթը չորս կամ գոնէ երկու անգամ։ Ջրին բարեխառնութիւնը 32էն 37 աստիճան (սանդիկրատ) ըլլալու է, մորթին կազմութեան և վիճակին համաձայն։ Լոգարանին տեւողութիւնն ըլլալու են 20 վայրկեանէն մէկ ժամ։ Լաւագոյն ժամն է առաւօտեան նախաճաշէն երկու ժամ և ցերեկուան ճաշէն չորս ժամ յետոյ. անոնք որք քնատութենէ կը նեղուին՝ այս ժամն ընտրելու են։ Լոգարանին ջուրը կրնայ պարզ ըլլալ կամ կարելի է անոր վրայ աւելցնել բժշկական կամ համեմական զանազան նիւթեր, առաջադրեալ նպատակին համաձայն. այսինքն, դարմանել պարբերական հիւանդութիւն մը, յոգնած, վաղահաս ծերութիւն կամ ուրիշ բան, և կամ եթէ պարզապէս կ՚ուզուի գեղեցկութիւնը պահպանել կամ վերադառնել։

Լոգարանէն յետոյ լաւ է կարճ պտոյտ մը ընել, բայց պէտք է լաւ ծածկուած ըլլալ պաղ չ՚առնելու համար, թէև այս վտանգը նուազ է գաղջ բաղնիքներէն քան մեր սովորական տաք բաղնիքներէն։

Մեր բոլոր ուշադրութիւնը տալու ենք ջրին բարեխառնութեան, որ ո՛չ շատ տաք և ո՛չ շատ պաղ ըլլալու է։ Այս լոգարանէն լաւ օգտուելու համար, պէտք է յատուկ տեղւոյ մը մէջ առնուլ զայն, մասնաւոր հաստատութեան մը մէջ ուր պէտք եղածը գտնուի, մասնաւոր հոտաւէտ նիւթեր, դեղեր, փորձ ծառայութիւն և այլն։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի նմանօրինակ հաստատութիւն մը, Բերայի Ջրաբուժական Մեծ Հաստատութիւնն (Սաքըզ Աղաճ, Թիւ 15, 17 և 19) զոր մեր ընթերցողներուն խորհուրդ կուտանք այցելել. հոն պիտի գտնեն արդի գիտութեան հնարած կատարելագործեալ գործիքներն և միթոտն, առողջապահութեան և ջրաբուժական ախտաբանութեան տեսակէտով։

ՏՐ. Փ.

ՄԱՐԴԸ ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ

Հասարակուրդին ատենը, բարեկամներէս մին, հեգնական բանաստեղծ մը, գնաց կենդանաբանական պարտէզն ու փափաք յայտնեց այդ հաստատութեան տնօրէնին հետ խօսելու։

—Պարոն տնօրէն, ըսաւ, ես Ֆրանսացի եմ, և այս հանգամանքով իմ հայրենեացս փառքին նպաստող ամէն բան օտար չ՚մնար ինձ։ Արդ գիտեցի որ մեր կատաղի գազաններու ազգային հաւաքածոյն անկատար է։ Ունինք վագրներ, արջեր, առիւծներ և օձեր. ձիագետի մ՚իսկ ունինք [illegible] մը մէջ... եւ կապիկներ Թռչնարանի մը մէջ որ կատարեալ կաճառ մ՚է երկաթէ վանդակապատով.... Նոյնպէս ըմայլած եմ, որովհետեւ կ՚արժէն, բաբենիի մ՚և չնագայլի մը վրայ, որոնք հազուագիւտ բաներ են, բայց կը պակսի հոս անասուն մ՚առանց որոյ [illegible] ըսելով լուրջ կենդանաբանութիւն չկրնար ըլլալ։

—Ո՞րն է այդ, ըսաւ Տնօրէնը։

—Ամէնէն վայրագն և ամէնէն զըզուելին։ Այդ տեսակն արդէն հասարակ է, և լայնութեան բոլոր աստիճաններուն վրայ անկից կարելի է գտնել։

—Անո՞ւնը։

—ՄԱՐԴ։

Տնօրէնը, քիչ մը խռոված, բանաստեղծին նայեցաւ, կասկածելով թէ գուցէ խենդի մը հետ կը խօսէր։

—Ի՞նչ ըսել կ՚ուզէք։

—Տեսէք ի՛նչ կ՚ըսեմ, պարոն տնօրէն։ Շատ շահաւոր գործ մը չունիմ, և ինչպէս որ կը հասկնաք այն թնդանօթի հարուածներէն զորս հայրենակից հայրենակցի կը նետէ հիմայ, ժամանակները գէշ են։ Դուք միշտ ձեր անասունները կը մնուցանէք, այնպէս չէ՞։

—Անտարակոյս։

—Լա՛ւ, կը խնդրեմ որ վանդակ մը տաք ինձ որպէս զի ՄԱՐԴԸ ներկայացնեմ կենդանաբանական Պարտէզին մէջ։

Յաճախ միտքս կուգայ այս դէպքը (որ շատ վաւերական է) երբ կը կարդամ զանազան լուրերն, որք քաղաքակրթութեան տարեգիրներն են, և կը տեսնեմ, իմ բարեկամ հեգնական բանաստեղծին պէս, թէ պակաս մը կայ կենդանաբանական պարտէզին մէջ վագրին ու չնագայլին մէջ տեղ։

Ինչո՞ւ այդ պակասը չ՚լրացնենք։

Դժուար չէ, այսպէս խնդճութեան ժամանակի մը մէջ, տիպար մը գտնել տեսակը ներկայացնելու համար։ Ուզածնուն չափ կրնանք ձեռք ձգել անունդին ու բնակարանին շնորհիւ։ Եւ նոյն իսկ պէտք կ՚ըլլայ ընտրութիւն ընել, քիչ մնաց պիտի ըսէի «մրցում»։

—Վանդակի՞ մէջ ապրիլ, պիտի ըսէք հակառակելով, ո՞վ յանձն կ՚առնէ։

—Աւա՜ղ ամէնքս ալ վանդակի մէջ կ՚ապրինք, և այդ սովորութիւնն երկայն ատենէ ի վեր ունինք արդէն։ Վանդակի ձողեր, Թառ, մսուր, ամենք ընկերական բոլոր դասերն ալ ունին։ Այդ կողմէն արգելք չ՚կայ, ապահով եղէք։

—Բայց ի ցո՛յց դրուիլ պտըտողներուն առջեւ....

—Հոդ եթէ անպատեհութիւն մը կայ, պտըտողներուն համար է։ Իսկ թէ ասկից կրնայ ամչնալ, ատոր վրայ կենալ մտածելն իւր բարքերը լաւ չը ճանչնալ ըսել է։ Հնդկահաւն անկից աւելի ամպարծ չէ։ Մարդկային անասունին միակ և տխեղծական մըտմտուքն ամենուն երեւելն է. և եթէ իրեն անունը տրուի, դրճուելով կ՚սկսի նազել։

ՄԱՐԴԸ վանդակի մէջ, ի՛նչ ուսումնասիրելու նիւթ գիտական աշխարհին համար։ Ալ չեմ խօսիր անանուն նըկարիչներու վրայ. անոնք կրնան Հռոմի մրցանակներ, մէտայլներ և առատ առատ Աքատեմիներ գտնել. բայց պարզ Տարուին մը ինչե՜ր պիտի չ՚կըրնար ընել։ Ալ կը գուշակէք թէ ի՛նչ [illegible]ներ պիտի հաւաքէր կենդանեաց տեսակներու վրայ տեսութիւն մը ընելու համար (théorie des espèces)։ Յայտնի բան է որ եթէ վանդակով ՄԱՐԴ մը գտնուէր Լոնտոնի Զօօլօժիքըլ Կարտընին մէջ, այդ բնագէտը պիտի յաջողէր բացատրել այս կաթնակերին խորհրդաւոր վայրագութիւնը։ Այն ատեն պիտի իմանայինք դաղտնիքն այն պատերազմաց, այն սպանութեանց, այն գողութեանց, բըռնաբարմանց, այն քաղաքականութեան և այն ամեն բաներուն որք զինքը վայրի գազաններուն մէջէն ամէնէն զարհուրելին կը կացուցանեն։

Զարհուրելի՛, բայց շատ հետաքրքրաշարժ։

Նախ, կը ծնի մերկ մորթով, առանց մազի և առանց փետուրի արեգական նիզակներուն և ցուրտին խարազաններուն դէմ։

Ասկից կը հետեւի թէ բոլոր կլիմաներն իրեն համար մահաբեր են։ Ուստի իւր հագուստն ուրիշ կենդանեաց մորթէն փոխ կ՚առնէ։ Կը յափշտակէ ոչխարէն իւր բուրդը, շերամէն իր մետաքսն, եւ հորթէն իր վերնամաշկն,

Այս ամէնը սեւ կը ներկէ և կը ձեւէ, չղջիկի վերնաթեւերուն նըման, գլխոց մը ալլանդակ, նեղլիկ, տգեղ, ցուրտ՝ ցուրտ ըրած ատեն, տաք՝ տաք ըրած ատեն, որ ոչ կը պաշտպանէ զայն ոչ կը ծածկէ, ոչ կը զարդարէ.— ընդհակառակն։

Ցեղոյ իրեն սեպհական աղաղակ մը չ՚ունի։ Ոչ կը մայէ, ոչ կը դոչէ, ոչ կը մլաւէ, ոչ կը հաչէ, ոչ կը մռնչէ։ Կը խօսէ։ Այն աններդաշնակ ձայները զորս կ՚արձակէ՝ մերթ սա կը նշանակեն մերթ նա, ընդհանրապէս ոչինչ։ Ամենակայ կախուած ունի այն տեղէն ուր կ՚արձակէ այդ ձայնն, անգլիացի ձի մը կը հասկնայ ֆրանսացի ձիու մը խըրխինջն, բայց ֆրանսացի ՄԱՐԴ մը չհասկնար անգլիացի մարդու մը լեզուն։

Ասկից զատ, երգելու համար, իւր խաչափողը կը տժեցնէ, իւր ձայնական լարերը կը խորտակէ, և, հաւին կոկորդը [illegible] վաւվաններուն խառնելով, տարօրինակ անասուն անյպէս անկանոն աղաղակ մը յառաջ կը բերէ, որ մարդ չհասկնար թէ ի՛նչ կը պահանջէ, ի՛նչ ըսել կ՚ուզէ, տխո՞ւր է թէ զուարթ, իր [illegible] թէ ամուսնանալ կ՚ուզէ, և թէ ո՞ր գազանին ձայնը կ՚ուզէ նմանցնել (Տեսէք Պիւֆօն և Լասէբէտ)։

Գիւվիէի մէջ կը կարդանք. «Նա (ՄԱՐԴԸ) իւր չորս թաթերն անյպէս անակնկալ կերպով կը գործածէ որ բնապատմութեան սոխյած են զանոնք զանազանել ուրիշ թաթերէ մասնաւոր անուններով. Այս թաթերէն երկուքը (զորս ոտք կը կոչեն) կը ծառայեն իրեն կանգուն մնալու հակառակ անդամազննական օրինաց։ Այս ետեւի թաթերուն մատները, տձեւցած, ծռած, չորցած, կը կազմեն տեսակ մը անողնայար կոճղ որուն վրայ կը ծաղկին մսեղէն ելունդներ որոց արտահանութիւնը տեսակին արուեստական խնդիրներէն մէկն է։ (Նոյն, էջ...)։ Միւս երկու թաթերէն (զորս ձեռք կը կոչեն), մէկը միայն կը գործածէ, աջը։

Ձախը կը նետէ զինքն և սերունդէ սերունդ ամլութեան կը դատապարտէ զայն։

Հազիւ թէ մէկ քանի հրամանդներու մէջ, որոնք ձախլիկ հրամանդներ կ՚ըսուին, ձախը կը ծառայէ իբր հաւասարակշիռ։

«Դաշնակահար» կը կոչուին այն հրեշներն որք միանգամայն կը գործածեն առջեւի երկու թաթերն, և «երգիոնահար» անոնք որ միեւնոյն ատեն կը շարժեն երկու ետեւի թաթերը, նոյն իսկ չորսը մէկտեղ։ Ասոնք այս կաթնակերներուն ամենէն սարսափելիներն են։

Տարուին կ՚ըսէ. Նա (ՄԱՐԴԸ) միակ գազանն է ամբողջ արարչութեան մէջ որ չար է չար ըլլալու համար, առանց նպատակի, առանց շահու և առանց պատրուակի. Միակն որ խմէ առանց ծարաւի, ուտէ առանց անօթութեան, սիրէ և ատէ առանց պատճառի և սպաննէ առանց բարկութեան։ Միակն որ գիտութեան մէջ ալ սերունդ աճեցնէ. ոչ միայն կը ջարդէ, վատօրէն, իւր նմաններն, երբ տկար են անոնք, այլ իւր ժամանակը կ՚անցունէ ինքզինքը բնաջինջ ընելու ջանալով։ Կը ծամէ, կը ծխէ և կը շնչէ թոյներ. խմորուած հեղուկներով կը գինովնայ... Օ՜հ, զարշելի վաւե՛րը....

Կը տեսնէք որ բանաստեղծ բարեկամս Հասարակուրդին ատեն երբ կ՚առաջարկէր ՄԱՐԴԸ ներկայացնել կենդանաբանական պարտէզին մէջ, կարծուածին չափ արտառոց մէկը չէր։ Հոն ի ցոյց դրուած գազաններն ասոր չափ շահեկան չեն։ Պէտք չէ մոռնալ թէ անոնք, հակառակ իրենց վայրագութեան որ աստիճանին համեմատ դասաւորուած և ընդունուած է, չնագայլերն, օձերն և վիշապաձուկերն, բնութեան կանոնաւոր օրինաց համեմատ կ՚ապրին միշտ և յեղափոխութիւն չունին։ Զայիր պողպողը միամիտ է։

Միայն ՄԱՐԴԸ չ՚ճանչնար, նոյն իսկ պահպանութեան օրէնքներուն. ընկերական չէ։ Երկու ՄԱՐԴ մէկտեղ չեն դիմանար այն ընկերութեան զորս հիմնած են. իրենց հանդիպումը սպանութեան մը ծնունդ կուտայ։

Իրենց համար ամեն միութիւն ժամանակաւոր, անցաւոր է, և միջակցութիւն մը գուշակել կուտայ։ Գայլերը զիրար չեն ուտեր, ՄԱՐԴԻԿ կ՚ուտեն զիրար և կը մարսեն։

Այնպէս որ մեր կենդանաբանական պարտէզն իրօք խեղճ կենդանաբանական պարտէզ մ՚է, հակառակ իւր համբաւին։ Չգիտեմ թէ հասարակաց կրթութեան նախարարութենէն կախում ունի՞, բայց եթէ կախում ունի անկից, իմ աղերսագիրս Գ. Նախարարին կը ղրկեմ։ Վանդակ մը հաճեցէք տալ կենդանեաց արքային։ Անհրաժեշտ է որ թղթի կտորի մը վրայ կարդացուի սա վերտառութիւնն որ ապագային ժողովրդական պիտի ըլլայ.

ՍՊԻՏԱԿ ՄԱՐԴ
Նուիրուած
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

Մատերնիդ վանդակներուն մէջ մի՛ դնէք

Թերեւս պզտիկ տղոց համար զըւարճալի պիտի ըլլայ երթալ հո՛ն, հո՛ն ընել ձողերուն առջեւ, եթէ հաստատուն ըլլան։ Կարելի է կապարէ փոքր Պատուոյ Լէգէոնի խաչեր ծախել պարտէզին մէջ, զորս գաւազանի մը ծայրը դնելով կը կատղեցնեն զայն, անոր մռնչիւնը լսելու և անոր ցասքերը տեսնելու համար։

Ժամը չորսին (փոկերուն ժամը) օշինդր կը բերեն իրեն, և կիրակի օրերը, զինուորական հրահանգներ և սպաննելու վարժութիւն կ՚ընէ։

Չէ՛, չէ՛, իրաւ որ շատ դժուար բան չէ, ցուրտի, ցաւի և անօթութեան օրերը գտնել տիպարն որ տրամադիր ըլլայ ներկայացնելու կենդանեաց այդ զարհուրելի տեսակը։

Բայց թերեւս աւելի դժուար է պահապան գտնել։

ԷՄԻԼ ՊԷՐԺԸՐԱ
Թարգմ. Մ. Ա. Զ.

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յաւելուածով պատկերով [illegible].— Աշխարհագրութեան ուսումը՝ ըստ նորագոյն մեթոտի՝ տեղագրութենէ սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ՚է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ Կը ծառայէ նաեւ իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան։ Գործն մարզոց համար ունի յաւելուած մ՚ Կ. Պոլսոյ թաղերուն ընդհանուր ցուցակը 100 փր.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական. Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ մանկավարժութեան նորագոյն պահանջմանց համաձայն։ Մասնաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմ. Տէրութեան, ինչպէս նաեւ դրացի երկիրներու՝ Կովկասի և Պարսկաստանի վրայ. 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած։ 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր դասագիրք Տեսական և Գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբք պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու։

ՄԱՍՆ Ա.—Չորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 650է մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղ. Հ.

ՄԱՍՆ Բ.—Չափք, կշիռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք, Յատկութիւն թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուաբերիչ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնք. մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք. Աղիւսակք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆՔ միասին կազմուած 7 1/2 ղ.
ՄԱՍՆ Գ.—(Մամլոյ ներքեւ)

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս. Ուզուն Չարշը-պաշը, Փօրթագալ Ներսէս էֆ. Փալագաշեանի խանութը, Թիւ 402 6—20

ԳԱՐԹԱԼԼԵԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆԿԱՆՑ
Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ
Գին 7 1/2 ղրուշ

Մայրաքաղաքիս գլխաւոր վարժարանաց մէջ քանակագիտութեան ուսուցիչ Գարթալլեան Ներսէս Էֆէնտիի աշխատասիրած սոյն երկու թուաբանութիւնք կրթական արդի ծրագրին համաձայն պատրաստուած են եւ Պատուարժան Ուսումն. Խորհուրդէն գնահատուելով վաւերացուած և գլխաւոր վարժարանաց մէջ մուտ գտած են։ ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ որ իւր 40 էն աւելի վարժարանաց պէտք եղած դասագրոց ընտրութեան մէջ այնքան խստապահանջ է, մեծապէս գնահատելով սոյն դասագրքերն ընդունած է իւր վարժարանաց մէջ եւ այս իսկ կատարեալ երաշխիք մ՚է Գարթալլեան թուաբանութեանց ընտրելագոյն մեթոտին եւ կատարելութեան։

Կը գտնուի ամէն Հայ գրավաճառաց քով։ 144 5—20

Ն. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ԵՒ Լ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու Թաշ խան,
Թիւ 4, պահականոցին ճիշդ դիմացը

Սոյն նոր հաստատուած Մթերանոցին մէջ կը գտնուին քիմիական, դեղագործական և անասնաբուժական ամէն տեսակ նիւթեր, քաւչուէ զանազան գործիքներ, ընտիր հին քօնեաք, բժշկական գինիներ ևն ևն։

Վարժարանաց քիմիական աշխատանոցի (laboratoire) համար, ապակեայ ամէն տեսակ գործիքներ, analyse ի համար յատկապէս բերել տրուած քիմիական մաքուր նիւթեր ևս կը գտնուին. ըստ յանձնարարութեան Բնական պատմութեան ամէն ճիւղին վերաբերեալ իրական նմուշներու հաւաքածոներ ևս բերել կը տրուին։ Մօնբէլյէի հողագործական Ուսումնարանէն վկայեալ հողագործ Նշան էֆ. Գալֆայեան պատրաստ է միշտ, սոյն առարկայից գործածման համար, պէտք եղած բերանացի բացատրութիւնները տալ ամենայն սիրով։ Վարժարանաց Տեսչութիւնք և ուսանողք խիստ գոհ պիտի լինին մեզ դիմելով։

Դեղօրէից թարմութիւնն, գներու չափաւորութիւնն և ուղղուած յանձնարարութեանց փութով և ամբողջովին կատարումն, խիստ գնահատելի ըրած են արդէն սոյն նոր հաստատութիւնն։ Կը հրաւիրուին տեղացի և գաւառացի դեղագործք, դիմել մեր մթերանոցն և անձամբ հաստատել այդ առաւելութիւններն։

Գաւառներէն առնուած փոքրաքանակ յանձնարարութեանց համար օսմանեան նամակադրոշմ ևս կ՚ընդունուի։
58 11—24

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տպարան եւ Գրատուն
[illegible]
Ն. Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Զագմագճըլար Եօգուշու
Եակուպեան խան, Թիւ 8, 9, 10, 11

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ բարեյիշատակ Հօրս՝ ծանօթ Արամեանի համբաւաւոր Տպարանն՝ զոր ցարդ օտար ձեռքեր կը վարէին՝ այս անգամ ուղղակի մեր վարչութեան ներքեւ առած եմ։

Այս առթիւ պէտք եղած միջոցներն ի գործ դրած եմ լիովին գոհացնելու համար զամէն անոնք որ բարեհաճին իրենց վստահութեամբ պատուել զմեզ։

Տպարանիս մէջ կը գտնուին Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, Պուլկարերէն եւայլ ամեն լեզուէ տառեր՝ իրենց պարզ եւ զարդարուն տեսակօք։ Ինչպէս յառաջ ևս այսու եւս ամենամեծ խնամով պիտի տպագրուին ամեն տեսակ գրքեր, ինչպէս նաեւ հասարակական Հրաւիրագիրներ, Այցետոմսեր, Նամակագլուխք, Մահազդք եւայլն, ևն։

Տպարանս իրեն նշանաբան ըրած է Գնոց չափաւորութիւն, պարկեշտութիւն, փութաջանութիւն եւ այն ամեն հանգամանքներ որք յատուկ էին ծանօթ Արամեան Տպագրատան։ Կը հրաւիրուին Պատ. Հեղինակք եւ Արգոյ Ազգայինք փորձով հաստատել մեր ըսածները։

ՆԵՐՍԷՍ Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ԾԱՆՕԹ.— Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ եւ փութով կը կատարուին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՊԷՇԱՋԵԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ
ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բարեփոխեալ ըստ ծրագրոյ և յանձնարարութեան Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ Ազգային Կեդր. Վարչութեան։

Ի ՊԷՏՍ
Դ. Դասու Ազգ. Նախակրթարանաց
7 ԳԻՆ 2 ԴԱՀԵԿԱՆ 24—30
Կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով

ԱԶԴ

Ֆոլքէնէի շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլքի, Լիվըրփուլէն շատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ շոգենաւուց ընկ.

ԻԼԱՆԸ ՐԻՍՄԻ

Սատարէթ'ուզմա վէ Շուրայի Տէօվլէթ վէ Տախիլիյէ տաիրէլէրի իչուն 306 սէնէսինէ մախսուսըն չիմտիյէ օլարագ միւպայեասընա լիւզում կէօրիւլէն 900 չէքի հաթապ վէ 40,000 [illegible] վէ 500 գանթար մաատէն քէօմիւրի մէզգիւր միւնագասայա գօնըլմաղընտան պէյ ու իհտասընա թալիպ օլանլարըն չէրայիթինի անլամաք [illegible] քէֆիլ վէ եախուտ տէբոզիթօ աքչէլէրի իլէ պէրապէր սէնէի մէրգումէ աղուսթօսընըն եիրմինճի կիւնինտէն իթիպարէն [illegible] ճումա վէ բազար իրթէսիլէրի իլէ բէնճշէնպէ կիւնլէրի տախիլիյէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
22 աղուսթոս 306 328 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտուի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվաքիլինտէ պուլունան հայվանաթը միրիյէ իչուն միւպայեա օլունաճագ արբանըն իհտասընա թալիպ օլանլարըն աղուսթոսըն եիրմի իւչիւնճի բէնշէմպէ կիւնիւ մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
21 աղուսթոս 1890 480
Նօ. 37 1—2

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտա բէօհնէ օլարագ միւթէրագիմ օն սէքիզ գալէմ խասըմհանէ էշեասը իլէ տօգուզ գալէմ ապա վէ սաիրէ [illegible] թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթա խիթամընա գատար միւզայետէլէրի պիլ իճրա ֆիրուխթ օլունաճաղընտան թալիպլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
21 աղուսթոս 1890 481
Նօ. 38 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000,000 — "ՖԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 51

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 »	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և նոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այս նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 43 լաւ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 3

La Maraviglia

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւերը կը ջնջէ խորշոմներն և ո և է կերպով յառաջ եկած ապիները։ Կ՚անհետացնէ ծաղկի նշանները, ցաներն, արևէն թողած պուցքը ևայլն։

Դէմքին կուտայ երիտասարդութեան ամէն հրապոյրները։ Գեղեցիկ սևուրն ներքին խնամոց համար թանկագին գիւտ։

Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչն է Պ. Ֆ. Պէյլիս, Ֆընտըգլեան խան, Պոլիս։ Ընդհանուր մթերանոցն է Էտմունտ Գարռօսանա, Ղալաթիա, Նիւքասլ գալըրըմ, Վոյվոտայի քով։ —Կեղծիքներէն զգուշանալու համար, դիմել միայն մթերանոցին։ 33

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885ին Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ՝ յառաջդիմութեան, մրցման կարողութեան եւ արտածման մեծ միտալն ստացած է, զոր այդ ցուցահանդէսին դատաւորք նշանակած էին իբր առաջին մրցանակ մաքրողական հանքաջրոց համար։

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ. կը փայլի ոսկեայ եւ արծաթեայ միտալներով. բայց ասոր բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իբր ազդուութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՖՌԱՆՍՈՒԱ-ԺՈԶԷՖ աղբիւրը վերջերս գրուատուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիայէն և Լոնտոնի համբաւաւոր Լընտըն-Հոսբիդալ հիւանդանոցէն. բաց աստի, այս ջուրն արդէն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը։ Այս ջուրին վրայ տեղեկագիրներ ձրիաբար կը տրուին այս ջրին բոլոր մթերանոցներու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտափէշթի դրասենեկին մէջ։

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջքն առնլու համար, խոհեմութիւն է միշտ փնտռել «Ֆրանսուա-Ժոզէֆ մաքրողական աղբիւր»ին նշանը որ կը գտնուի ամէն շիշերուն վրայ։

ԴՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՇՏ ՋՈՒՐԸ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

իւրաքանչիւր եղանակի ակիցքը ստամոքսներ մաքրելու համար։

ԱՄԷՆ ՈՒՐԵՔ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Կը գտնուի Տ. և Մ. Մէզիքի և Ա. Փրիոտիտէս՝ Պոլիս, Ա. Գոստորիատէս և Ա. Թիլթօս՝ Ղալաթիա, Ժ. Ֆանդուրը՝ ի Բերա։ Թուրքիոյ համար լորտականն է Պ. Ֆ. Պէյլիս, ի Պոլիս։ 34

ՇՆՉԱՐԳԵԼ ՍԻՐՏ ԲՌՆՈՒԻԼ, ՈՒՂԵՂԻ ՀԱՐԲՈՒԽ

Նոյն հետայն կը հանգարտեն, կը բժշկուին ԼԸՎԱՍԷՕՐԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ. Լըվասէօրի անունը պահանջել տուփին վրայ (3 ֆրանք)։ Կեդրոնատեղի Դեղ. ՌՕՊԻՔԷ, 25, Մոնէ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Ֆիանտրը եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

NEVRALGIES ՋՂԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԽԻԹԻՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժին ՏՈՒՓԻ ՔՐՈՆԻԷԻ ԱՆՏԻՆԵՎՐԱԼԺԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր. —Պահանջել Գործարանատիրոջ Մ. Քրոնիէի դրոշմը, կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՕՊԻՔԷ, 23, Մոնէ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէզիքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ. 107

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանորմօ	4200	Ափինքօ	3000
Ֆերոս	4000	Օսիրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նիկեթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրսա	3000
Թեբա	3250	Լոգիա	800
Մակեդոնիա	3250	Ալիմսա	800
Մարիօթիս	3250	Ալեփիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՃԻԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

99 — 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ.

Բեռ-շոգենաւս նաւապետ Ճօնս ամսոյս գեղ ի 25/6 սեպտ. (Ն. Տ) Լիվըրբուլէն պիտի կ՚սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

LE SIROP DE FOLLET

կ՚անհետացնէ ցաւերն կամ քնատութիւնն որք յառաջ կուգան Ջղացաւէ, Յօդացաւէ, Գլխացաւէ, Շնչարգելութենէ, Հազէ, Ոսկրի յոգնութենէ, Ջղային գրգռումէ, Մտահոգութենէ, Օդին տաքութենէն, և այլն։ ՖՈԼԼԷԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կուտայ խորին քուն մը, կանոնաւոր քունին նման. իւր գործածութիւնը չունի ափիոնի կամ մորֆինի անպատեհութիւններէն ոչ մին։

«Բլօրալը հիւանդին տալու լաւագոյն եղանակն է այս. լաւ կը պահուի, եւ ստամոքսը չգրգռեր։»

ԶԵՒԱՐԱՆ ԲՐՈՖ. ՊՈՒՇԱՐՏԱՅԻ

ՖՈԼԼԷԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը ծախուի ամէն երկրաց դեղատանց մէջ, և կը պատրաստուի Լ. Ֆաւէռի տան մէջ, 19, Ժագոպ փողոց, Բարիզ։ Բարձրագոյն վարձատրութիւններն և ոսկեայ միտալներն ստացած է Սիտնէյի, Ամստերտամի, Բարիզի և այլ միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։ 64

ՈՍԿԵԱՅ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

107

Ֆրանսացի և օտար բժշկաց 4 000է աւելի ներբողական վկայութիւնք կ՚ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կազդուրիչ և դիւրամարսելի է որովհետև կ՚աւելցնէ ախորժակը և կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

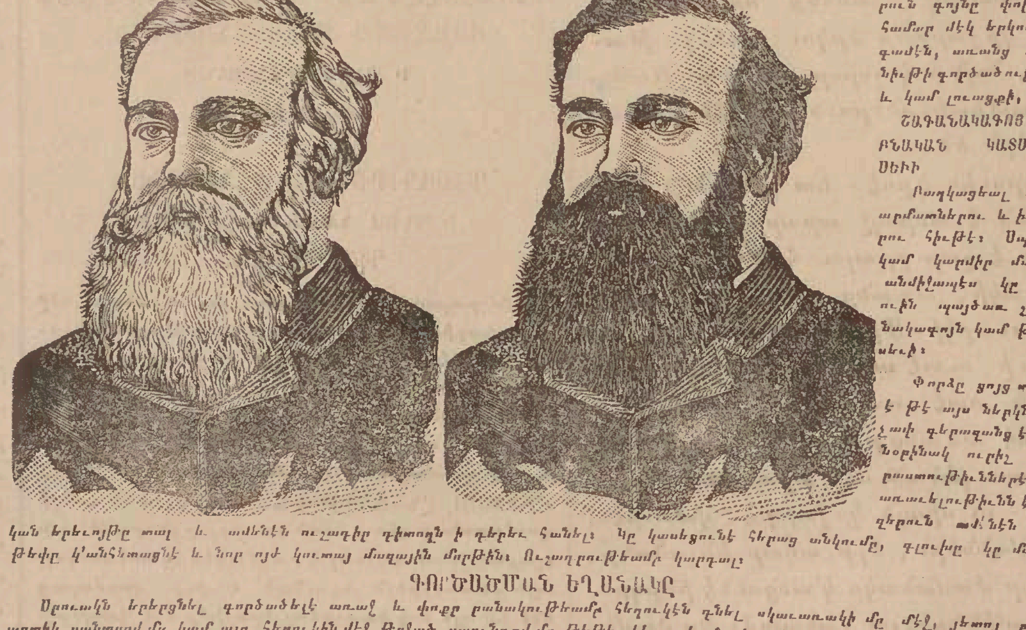

Նոր գիւտ մազերու գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սևի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերեւ հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ՚անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմնոյն։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել ափսէի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը ցամքի։ Բոլոր մազերը մէկ հեղլլով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ՚ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով. ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՌՕՍԱՆԱ, ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվօտա, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԸՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

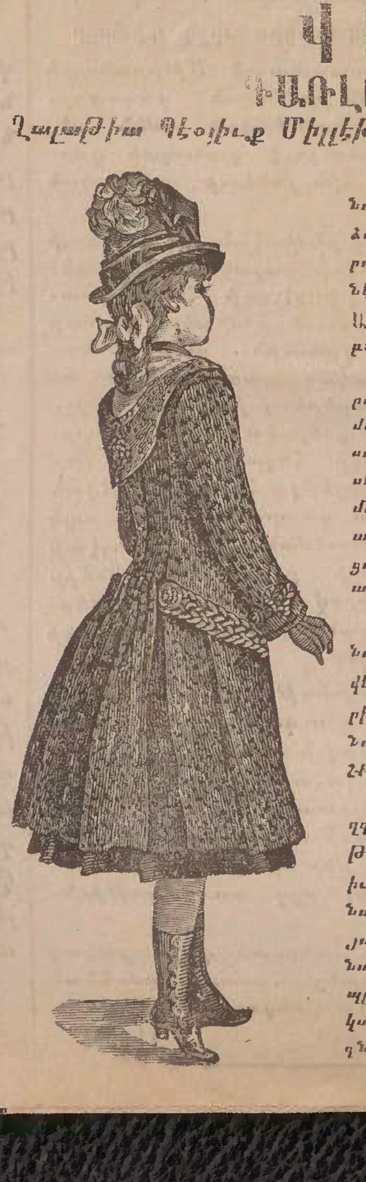

Այս նշանաւոր գործատունն՝ որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմռան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումն մի կ՚ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիքական ընտիր գործարանների զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարաններին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժիտ համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուած, կիսազգեստք, քալիքօ, քօրսէ, Թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շալիկ, շալկըներ, ուսամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդարդեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հաստատեաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինուած են։

Ցուցակում մի բրած է նաև ապագայութեամբ զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծախ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կըրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բարձանոց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ պարապէն։ Կը գտնուի նաև մինչև 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բոլորովին խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ։

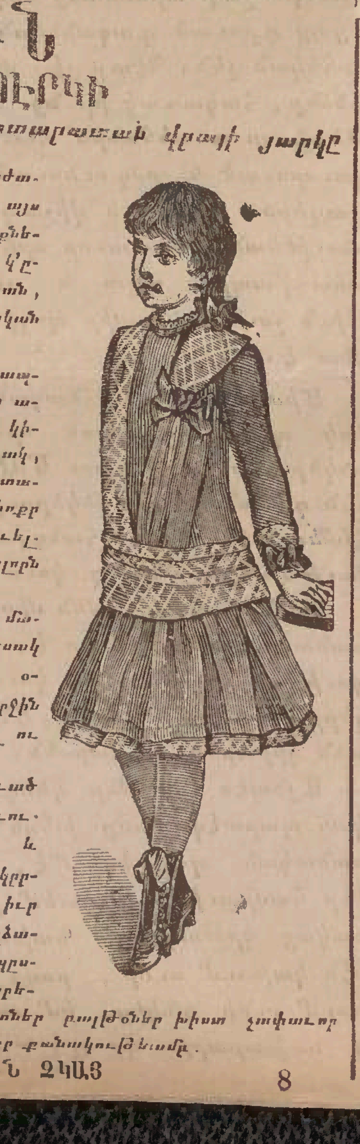

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 8

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ՆԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը մինչեւ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ՚ընդունի այն անձանց որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԴԻԼ Թնդանօթակրին վրայ, ի Ռուեք, ըՍկովտիա.

«Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ՚արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վ. անմ. նոյն Քարթինէսեան ձնոտապէս ինձ գործածել ձեր անզուգական բալսամէն տախտակ հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց։ (Ստր.) Վ. ԼԻՆՏԶԷԼ, Նէդիլ Թնդանօթակրէն։»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին $1/2$ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիերս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կր վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով. Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՌՌՕՍԱՆԱ

106 — Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվօտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյին, 95 և 97

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Phn-Cte, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր յուղ.	Ժամ Ը. Ե.	Երթևեկութեան գիծը
Բշ. 20 1	Եր.	Օտեսա
Գշ. 21 2	5 Եր.	Ալեքսանդրիա
Դշ. 22 3	10 Առ.	Անատոլու
Դշ. 22 3	10 Առ.	Սեվաստաբոլ
Եշ. 23 4	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 10

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

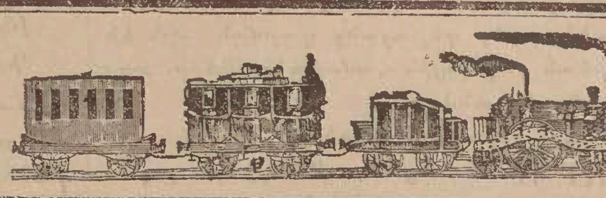

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կռխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր	Կռխ. խառն. Թ. 52 Ամ. օր
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առ. Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ...... մեկնում	7 20	8 15	7 50
Գում—գափու			8 08
Եէտի—գուլէ			8 22
Մագրիգիւղ			8 39
Այաստեֆանոս			8 52
Քիւչիւք—Չէքմէճէ			9 03
Սբարթա—գուլէ			9 47
Հատըմքէօյ		9 46	10 23
Չաթալճա			11 06
Գապաքճէ	9 50	10 46	11 45
Սինէքլի			12 51
Չէրքէզքէօյ ժամանում		12 02	1 33
Չէրքէզքէօյ մեկնում		12 04	2 00
Չորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրատլը—Քէօրէքլի			3 38
Սէյտլէր—Չիֆթլիք			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Եշ.—Ուր.		
Պապա—Էսքի	1 55	2 51	5 35
Բապլօ—քէօյ			6 16
Ուզուն—Քէօփրիւ		3 57	7 05
Գուլէլի—Պուրկազ		4 15	7 47
Ուլի			8 15
Ադրիանուպոլիս ..... ժամ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
			Կռխ. խառն. Թ. 122 բաց ի Եշ. է
			Երեկոյ
Ադրիանուպոլիս ..... մկ.	4 19	5 19	1 00
Գատըքէօյ			1 40
Մուսթաֆա փաշա ժմ.	5 15	6 15	2 18
Մուսթաֆա փաշա մկ.	5 20	6 30	2 33
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	3 32
Հարմանլը մկ.	6 9	7 27	3 48
Թրրնովա-Սէմէնլի ժամ.		7 51	4 20
			Կռխ. խառն. Թ. 124 բաց ի Եշ. է
			Երեկոյ
			4 45
Թրրնովա—Սէմէնլի մկ.		8 01	5 45
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 38	7 11
Եէնի—Մահալլէ		9 27	8 00
Բապազլը	8 32	9 53	8 35
Գաթօնիցա—Սթանիմաքա		10 20	9 00
Ֆիլիպէ ժամ.	9 21	10 42	9 30
Ֆիլիպէ մկ.	9 31	11 2	10 50
Թաթար Բազարճըք		11 58	11 22
Սարամպէյ ժամ.		12 23	Դշ. Շբ.
Սարամպէյ մկ.		12 24	1 52
Պէլովա ժամ.	11 10	12 43	12 00
	Առ.	Երեկոյ	գիշեր
	Եշ.—Ուր.		Եշ. Կիր.
Սոֆիա ժամ.	3 18	4 29	5 30
Նիշ	8 20	10 04	
	Դշ. Շբ.		
Պէլկրատ	2 45	4 48	
Պուտափէշթ	10 05	1 25	
Վիէննա	3 15	7 15	
	Դշ. Շբ.		
Սկիւպ		1 49	
Սէլանիկ		9 35	

Թիւ 124 [illegible]

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպն. Թ. 1	Կռխ. ճամբ. Թ. 3 Ամ. օր	Կռխ. խառն. Թ. 123 բաց ի Եշ. է
	Ժ. Վ. Բշ. Եշ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ. Դշ. Ուր. Պէլովայէն
Սէլանիկ ... մեկնում		6 00	
Սկիւպ		1 49	
Վիէննա	8 25	8 00	Կիր. Բշ. Դշ. Ուր. Սարամպէյէն
	Եշ.—Ուր.		
Պուտափէշթ	2 35	2 40	
Պէլկրատ	9 30	1 55	
Նիշ	3 20	5 44	Բշ. Եշ.
Սոֆիա	9 00	12 16	8 45
	Դշ. Շբ.		
	Առ.	Երեկոյ	Առ.
Պէլովա մեկ.	12 40	3 57	1 00
Սարամպէյ		4 15	1 50
Թաթար Բազարճըք		4 42	2 10
Ֆիլիպէ ժամ.	2 12	5 35	3 18
Ֆիլիպէ մեկ.	2 17	6 00	3 45
Գաթօնիցա—Սթանիմաքա		6 21	4 10
Բապազլը	3 08	6 47	4 54
Եէնի Մահալլէ		7 12	5 47
Գայաճըք—Հասքէօյ		8 01	7 10
Թրրնովա-Սէմէնլի ժամ.	4 55	8 55	7 55
			Կռխ. խառն. Թ. 121 Ամ. օր բաց ի Եշ. է
			Առ.
Թրրնովա—Սէմէնլի մեկ.	5 00	8 42	8 42
Հարմանլը ժամ.	5 24	9 06	9 15
Հարմանլը մեկ.	5 29	9 21	9 35
Մուսթաֆա-փաշա ժմ.	6 10	10 02	10 33
Մուսթաֆա-փաշա մեկ.	6 15	10 17	10 53
Գատըքէօյ			11 32
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	7 09	11 15	12 10
			Երեկոյ
			Կռխ. խառն. Թ. 51 Ամ. օր
			Առ.
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	7 14	11 25	6 25
Ուլի			7 13
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Քէօփրիւ		12 58	8 59
Բապլօ—Քէօյ			9 40
Պապա—Էսքի	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Սէյտլէր—Չիֆթլիք			11 46
Մուրատլը—Քէօրէքլի			12 18
Չորլու		3 48	1 16
Չէրքէզքէօյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
Չէրքէզքէօյ մեկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէքլի			3 13
Գապաքճէ			4 03
Չաթալճա	1 57	6 11	4 50
Հատըմքէօյ		6 47	5 51
Սբարթա—գուլէ			6 17
Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 06
Այաստեֆանոս			7 18
Մագրի—գիւղ			7 43
Եէտի—գուլէ			7 57
Գում—Գափու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	4 00	8 15	8 15
	Երեկոյ	Առ.	Երեկոյ

Ստորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան մինչև առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.) 64

13

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՍՊԷՖՉԷ

Կռխմբ. Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամէն օր	Առ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամէն օր	Ժ. Վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թօփսին	6 33	Պուտափէշթ	2 40
Ամաթօվօ	7 10	Պէլկրատ	10 55
Քարասուլու	7 31	Նիշ	5 50
Կիւմէնճէ	7 41		Առ.
Կէօրկէլի	8 17	Սպէֆչէ ... մեկ.	10 40
Միրովճէ	8 51	Պուգանօֆչէ	10 55
Սթրումնիցա	9 00	Պուգօֆչէ	11 23
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէշօվա	11 40
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	9 42	Թապանօֆչէ	12 03
Քրիվօլագ	10 27	Գումանօվա	12 37
Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	11 06	Հաճըլար	1 13
Քէօփրիւլիւ ժմ.	11 53	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
Քէօփրիւլիւ մկ.	12 03	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժմ.	2 01
Զէլէնիքօ	12 51	Զէլէնիքօ	2 37
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօփրիւլիւ ժմ.	3 20
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49	Քէօփրիւլիւ մկ.	3 30
Հաճըլար	2 29	Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	4 20
Գումանօվա	3 22	Քրիվօլագ	5 03
Թապանօֆչէ	3 53	Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	5 37
Բրէշօվա	4 21	Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	5 52
Պուգօֆչէ	4 33	Սթրումնիցա	6 26
Պուգանօֆչէ	4 57	Միրովճէ	6 35
Սպէֆչէ ժամ	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմէնճէ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Քարասուլու	8 01
Պէլկրատ	4 48	Ամաթօվօ	8 24
Պուտափէշթ	1 25	Թօփսին	9 01
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	9 35
			Երեկոյ

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իւսքիւպէն Բշ. Դշ. Ուր.	Առ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն Գշ. Եշ. Շբ.	Առ. Ժ. Վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան	8 47	Վուչիթրն	7 47
Քաչանիք	9 42	Բրիշթինա	8 41
Վէռիզովից	10 52	Լիբլիան	9 36
Լիբլիան	11 45	Վէռիզովից	10 37
Բրիշթինա	12 37	Քաչանիք	11 24
Վուչիթրն	1 23	Էլէշան	12 04
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Կիր. Գշ. Ուր.	Ժ. Վ. Առ.	Կառախումբ Թ. 321 Բշ. Դշ. Շբ.	Ժ. Վ. Առ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ։		Պուրկազ մեկ.	6 00
Սոֆիա-Պէլովայէն ժմ. Երեքշաբթի Ուրբաթ Սարամպէյէն ժմ. Կիր.	7 55	Եամպօլու ... մեկ.	11 10
Կ. Պոլիս-Ա. Պոլսէն ժմ.	7 51	Սլիվնօ—Քէրմանլը	12 11
	Առ.	Եէնի—Զաղրա	1 12
Թրրնովա—Սէմէնլի մեկ.	8 21	Բանէ—Մահալլէսի	2 15
Գարապունար	9 08	Գարապունար	3 16
Բանէ—Մահալլէսի	10 14	Թրրնովա—Սէմէնլի ժամ.	3 50
Եէնի—Զաղրա	11 23		Երեկոյ
Սլիվնօ—Քէրմանլը	12 21	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ։ Պէլովա-Սոֆիայի մեկ. Երեքշաբթի Ուրբաթ Սարամպէյի մեկ. Բշ.	4 54
Եամպօլու ... ժամ.	1 10	Ա. Պոլիս-Կ. Պոլսոյ մեկ.	8 42
Պուրկազ ժամ.	6 30		

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Դշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	Ժ. Վ. Առ.
Տէտէ—Աղաճ ... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ... մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Ուլի »	8 55
Պիթիքլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմիթօքա	10 15
Տիմիթօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիթիքլի	12 20
Ուլի »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս ... ժմ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ ... ժամ.	2 20

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ